

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
September 13, 1994

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 13, 1994

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Nr. 177

Amerika pripažįsta Rusijai platesnę įtakos sferą

Vašingtonas, rugsėjo 6 d. — JAV Valstybės departamentas išplatino savo naują užsienio politiką apibūdinantį dokumentą aukštesiems JAV diplomatams. Jame rašoma, jog Jungtinės Amerikos Valstijos yra pasiryžusios sutikti su praplatinta Rusijos įtakos sferos sąvoka, kai kuriais atžvilgiais apimančia ir Baltijos šalis, su sąlyga, kad Rusija laikysis tarptautinių įstatymų ir kad tai „neigiamai nepaveiktų“ Vašingtono interesus.

Tokią JAV Valstybės departamento nuostatą patitavo James Morrison „Washington Times“ laikraštyje, apie dokumentą sužinojęs iš vieno aukšto JAV pareigūno. Morrison pastebėjo, jog kai kurie Valstybės departamento pareigūnai šį dokumentą laiko „Jalta II“. Kiti, tačiau sako, kad išreikšdamas tokią poziciją Vašingtonas tik išryškina pragmatiską poziciją, Baltiesiems rūpams ruošiantis Rusijos prezidento Boris Jelcino apsilankymui šio mėnesio gale.

Šį dokumentą paruošęs, Valstybės departamento paskretorius politiniams reikalams Peter Tarnoff liepos mėnesį ji pasiuntė JAV valstybės sekretoriui Warren Christopher. Tad, matyt, šį dokumentą patvirtino Baltieji rūmai, prieš išplatinant jį aukštesiems JAV diplomatams, pasakė vienas valdžios pareigūnas. Jis sakė, jog dokumentas „aiškiai rodo, jog (administracija) žino kuria kryptimi (JAV) eina, bet taip pat parodo, jog ji mažai tegalinti dėl to padaryti“.

Neaišku, kieno įtakos sferoje bus Baltijos šalys

Cituodamas iš to dokumento, pareigūnas pasakė: „Tai leidžia suprasti, kad Rusijai yra pripažįstama įtakos sfera, kurioje Europa tęsiasi iki rytinio Lenkijos pasienio, paliekant Baltijos šalis šiek tiek neaiškioje pozicijoje (čia panaudojamas idioma: „leaving the Baltics somewhat up for grabs“).

Straipsnio autorius James Morrison rašo, jog JAV pareigūnas pastebėjo, kad šis sakinytis apie tris Baltijos šalis, kurios neseniai atgavo savo nepriklausomybę po 50 metų Maskvos dominavimo, toliau nėra paaiškintas, bet dokumente toliau rašoma: „Kuo šis iš pradžių sueraminantis vaizdas skiriasi nuo Šaltojo karo yra tuo, kad į Rusijos užsienio politiką nebežiūrima ideologiškai“, būtent, kalbėjo pareigūnas, Rusija nebebando pasaulyje įkurti komunizmo ir kurti pasaulinę revoliuciją.

Nacionaliniu interesu grindžiama Rusijos politika yra priimtina

Dokumente aiškinama, kad „Tokia Rusijos užsienio politika, kuri yra grindžiama nacionaliniu interesu ir galios politika, yra priimtina JAV-oms, jei tik ji neigiamai nepaveikia JAV gyvybinių interesų“. JAV nesi-priešintų, jei Rusija siektų savo užsienio politikos tikslų „tarptautinių įstatymų ribose“ ir jei tai „nesudarytų aiškaus ir realaus pavojaus, kad Rusijos imperializmas vėl atgytų“, rašoma dokumente.

Dokumente rašoma, kad JAV ir Rusija turi bendrą tikslą

išlaikyti stabilumą šiandien pasaulyje esančių 180 valstybių tarpe. Nors dokumente nurodoma, jog JAV remia „self-determination“ (valstybių siekimą brėžti savo kelią) ir priešinas „separatizmui“ (kiekvienos grupės norui kurti savo valdžią), dokumente šios sąvokos nepaaiškinamos.

Dokumente kalbama apie „labai nestabilią pasaulį“ ir apie strateginę partnerystę tarp JAV ir Rusijos. Jame priešinamasi bet kokiam tolesniam Rusijos skaldymui ir pasisakoma už „stabdymą tolesnio Rusijos skaldymo ar kitų grupių bandymo kontroliuoti Rusijos branduolines pajėgas“.

Dokumente pripažįstama, kad JAV sugebėjimas eiti pasaulio policininko pareigas mažėja ir pranašaujama, kad Amerikos pajėgumas vadovauti „priklausys nuo to, kaip kiti galės imtis atsakingo autoriteto, neleidami, kad JAV interesai būtų neigiamai veikiami“.

Landsbergis: Tai tolygu valdymo pasidalinimui

Ryšium su šiuo dokumentu, Lietuvos Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis rugsėjo 12 d. paskelbė tokį pareiškimą: „Didžiausias Rusijos diplomatos pasiekimas, susijęs su „Washington Times 1994.IX.6 komentuoju JAV Valstybės departamento dokumentu, galėtų būti europiečių nusivylimas Amerika“.

„Tokia reikėms turėtų dokumento tezė, kad Rusijos užsienio politika su jėgos naudojimu yra priimtina, jeigu tiesiogiai nepažeidžia JAV interesų. Tai pernelyg panašu į dviejų supervalstybių konceptualų susitarimą dalytis ir valdyti pasaulį.“

Itarimus patvirtintų abiejų pusių anksčiau pareiškimai apie ypatingus jų santykius, apie „strateginę partnerystę“ ir dvišalį veiksmų derinimą, kaip sakoma Rusijos užsienio politikos koncepcijoje, **reguliuojant konfliktines situacijas prie Rusijos sienų.** Tuo būdu Balkanai, Kaukazas, Baltijos regionas tampa vietomis, kur veiksmais patikrinama ir parodomą, dėl ko iš tikrųjų susitarta. „JAV pritarimas, kad Latvijoje dar beveik septyneriems metams liktų Rusijos karinis objektas, nebuvęs geras ženklas. Ikin bloga lemiantis būtų intervencijų į Haiti ir Čėčėniją sinchronizavimas. Baltijos valstybės turi teisę girdėti, kad nors padrasinančio ir apie savo rytines sienas, ne tik apie Lenkijos rytines sienas, kurios jau minimos JAV pareigūnų pasisakymuose“, baigia pareiškimą Vytautas Landsbergis.

Prasidėjo NATO ir partnerių pratybos

Vilnius, rugsėjo 12 d. (Elta) — Lenkijos Biedrusko kariniame poligone netoli Poznanės pirmadienį prasidėjo bendros NATO ir partnerių karinės pratybos „Cooperative Bridge 94“ su atidarymo ceremonijomis.

Pirmąkart ne NATO valstybės teritorijoje surengtuose mokymuose dalyvauja šešios NATO narės — Danija, Didžioji Britanija, Italija, JAV, Olandija bei Vokietija ir septynios partnerės statusą turinčios ša-

Sekmdienį lankydami Kroatijos sostinėje Zagreb, pop. Jonas Paulius II, lydimas kardinolo Franjo Kuharič, mojuoja žmonėms, susirinkusiems Mišioms lenktynių stadione. Savo kalboje Šv. Tėvas skatino kroatų naudotis pietų slavų kultūrą ir kalbą giminingumu, statant taikos ir susitaikinimo tiltus Balkanuose. Savo vienos paros viešnagės Kroatijoje metu, popiežius atrodė nusilpęs, judėjo pamažu, atramai naudodamasis ganytojiška lazda.

Dėl Karaliaučiaus tranzito reikia trišalės sutarties

Vilnius, rugpjūčio 31 d. (LA) — Lietuvos Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis „Lietuvos aidą“ paskelbė straipsnį pagal savo duotą pasikalbėjimą Lietuvos Televizijos programoje „Naujienos, nuomonės“. Jame jis ryškina, kokios sutarties reikia Lietuvai dėl Rusijos tranzito su Karaliaučiumi. Landsbergis rašo:

Kokie bebūtų mūsų kasdieniai reikalai, rūpestiai, negalime nesirūpinti, nemąstyti, kur link krypta ar kreipiamas Lietuvos ateitis. Turbūt visi skaitė atsisaukimą dėl Lietuvos saugumo, kurį pasirašė 121 asmuo, o dabar yra jau tūkstantai remiančių. Ten aiškiai pasakyta, jog esame karinėse replėse tarp dviejų labiausiai militarizuotų Europos vietų: tai Karaliaučius ir Baltarusija. Esame karinėse strateginėse replėse, ir jeigu norime turėti savarankišką ir saugią ateitį, iš jų galime išsiveržti tik tvirta politine valia ir labai aiškia valstybinės politikos linija.

Svarbu, kas yra tilto sargybinis

Labai buvo mėgstama ir dabar mėgstama dar kalbėti apie „tilto“ vaidmenį, kurį esą Lietuva galėtų suvaidinti tarp Rytų ir Vakarų. Mūsų vakaruose pirmaisiai yra Karaliaučius — didžiausia Rusijos karinė bazė su branduoliniu ginklu. Tačiau ir suprantant Vakarų plačiai, svarbu, kur yra to „tilto“ didžioji pagrindinė atrama, kas juo naudojasi ir kas yra to „tilto“ sargybinis, taigi tranzito problema, kuri iš tikrųjų jokia tranzito problema, nors mums taip stengiamasi įpiršti ir net Vakarams aiškinama, neva kaž-

lys — Lietuva, Bulgarija, Čekija, Lenkija, Rumunija, Slovakija ir Ukraina.

Į pratybas, kuriose dalyvauja apie 900 karių, atvyko šalių kariuomenių vadai ar gynybos ministrai. Lietuvai atstovauja kariuomenės vadas generolas Jonas Andriškevičius. Pratybose Lietuvai atstovauja Panevėžio motodesantinio bataliono 32 karių būrys. Lietuvos kariai gyvena kartu su amerikiečiais — su jais daugiausia ir bendrauja.

kas Lietuvoje trukdo tranzitą.

Kalba eina apie karinį tranzitą ir ne apie tą, kurį mes leidžiam, nes Lietuva leidžia, duodama leidimus, kai Rusija paprašo, — o apie sutartį, apie karinio tranzito sutartį, kitaip sakant, **karinio bendradarbiavimo sutartį**, kuri padės Rusijai išlaikyti tą didžiulę karinę bazę Europos viduryje. Mes norime tos bazės, siekiame jos demilitarizavimo. Taip buvo kalbama jau keleri metai, ir dabartinė valdžia, ir Lietuvos prezidentas apie tai užsimena. Bet jeigu tai yra tikra politika, turime būti nuoseklūs ir nevidmainiuti. Negalime siekti demilitarizavimo ir padėti militarizavimui. Juokingai atrodytų, sime ir niekas tokia žodžių politika netiki, jeigu veiksmai yra priešingi.

Nė viena mūsų kaimyninė šalis nenori ir nenorėtų karinio tranzito koridoriaus per savo teritoriją. Aš esu klausęs, — ir kiekvienas gali paklausti sumio, lenko, čeko, — už galvų griebiasi! O mums aiškina, esą bus naudinga, uždirbsime. Paskui paaiškėja, kad ir neuždirbsim. Iš Karaliaučiaus savo ruožtu skleidžiami skundai, neva Lietuva per brangiai ima už tranzitą. O Lietuva ima kaip pasaulyje; kitaip sakant, Lietuva turi būti kita valstybė ir šituo atžvilgiu. Jeigu Rusija veža prekes, kiekviena šalis ima mokėti. Nejaug Lietuva neturėtų jokių imti arba imti tik tokį, kokį padiktuoję Rusija, ar galbūt tokį, koks tinkamas Sandraugos šalyse?

Svarbu, kas rašo tranzito taisykles

Mūsų vyriausybės vadovas kartais pasigiria: mes nustatysim karinio tranzito taisykles, mes esam šeimininkai. Jeigu tos taisyklės rašomos arba derinamos Maskvoje, tai irgi nereikia veidmainiuti.

Karinis tranzitas, įtvirtintas sutartimi, kuri Lietuvai užmeta įsipareigojimus ir atsakomybę, jeigu kas nors atsitiktų, kokia provokacija ar nuostoliai Rusijai, (Lietuvos prezidentas pripažino, kad kalba eina apie Lietuvos atsakomybę), tą mes žinom iš savo liūdno 1940-ųjų

metų patirties, kuo kvepia Rusijos kariuomenės buvimas Lietuvoje. Šiaip taip mes jau vienus metus tos kariuomenės neturime. Dabar yra perspektyva, kad vėl ją turėsime pagal sutartį.

Lietuva nesipriešina, jeigu reikia Rusijai ką nors pervesti, ir duoda leidimus. To visiškai pakanka. Bet Rusijai to nepakanka. Ji puikiai žino ir atvirai pasako, kad tikslas yra politinis: gauti Lietuvą ir savo karinę strateginę sistemą. Tą visi žmonės Lietuvoje turi labai gerai suprasti.

Koks yra šito didėjančio pavojaus Lietuvai fonas? Lietuvos kariuomenė jau beveik sugriauta. Žinomo pobūdžio karys V. Petkevičius savo padarė. Ko laukti artimiausioje ateityje?

Rusija siekia Karaliaučiuje išlaikyti bazę

Didžiulė karinė bazė Karaliaučiuje, kurią mes padėsime išlaikyti — tai nėra Europos svajonė, ir tai neturi būti Lietuvos svajonė. Lietuvos vadovai, be abejo, atsiskleis: ar jie už Europą, ar už Maskvą, nes Maskvos interesai žinomi. Rugsėjo 5 d. atvyko Vladimir Šumeiko deryboms su Lietuvos valdžia. Aukštį Rusijos pareigūnai Šumeiko ir Sergėj Šacharaj išdėstė, kokie yra Rusijos vadovybės strateginiai tikslai:

Rusija grasina sankcijomis, jei Estija ir Latvija neratifikuos sutarčių

Maskva, rugsėjo 5 d. (RFE/RL) — Rusijos valdžios pareigūnai rugsėjo 1 d. pasakė Interfax žinių agentūros korespondentui, kad jie tikisi, jog Rusijos parlamentas ratifikuos sutartis su Estija ir Latvija. Sutartys lietušė ne tik Rusijos kariuomenės išvedimo tvarkaraštį, bet ir statusą iš aktyvios tarnybos Rusijos kariuomenėje pasitraukusių karininkų (vad. „pensininkų“); daugelis jauni ir pajėgūs: eina trečią, ketvirtą ar penktą savo amžiaus dešimtmetį ir namuose laiko ginklus).

Rusijos pareigūnai sakė, kad jei Estijos ir Latvijos parlamentai tu sutarčių neratifikuos, tai bus laikoma Rusijai nedraugišku aktu ir Maskva reaguosianti

Vilnius, rugpjūčio 31 d. (LA) — Spaudos konferencijoje Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis apžvelgė Čėčėnijos (Gruzijos kaimynė iš šiaurės) padėtį ryšium su Rusija, rašo Gintaras Mikšius „Lietuvos aidą“. Landsbergis įžiūri daug panašumų tarp dabar vykstančių procesų Čėčėnijoje ir 1990-1992 m. procesų Sovietų Sąjungoje.

Rusija šiandien stengiasi sukaupti jėgų ir išlaikyti savo buvusias valdas, dominuoti buvusiose sovietinėse respublikose, per karinio tranzito sutartį prisirišti Baltijos šalis. Išlaikyti savo įtaką stengiamasi kraujo praliejimais, konfliktais. Vyksta reintegravimas — susigrąžinimas, sakė Landsbergis. Tačiau opozicijos vadas pastebėjo, jog ir buvusių sovietinių autonominių respublikų komunistai neturi didelio noro grįžti į Maskvos pavaldumą, matyt, pajautas tam tikras valstybingumo skonis.

Čėčėnija Rusijai yra kulminacinis taškas, anot Landsbergio. Praėjo jau treji metai nuo jos nepriklausomybės paskelbimo. Tatarstanas taip pat buvo paskelbęs nepriklausomybę prieš porą metų, priėmė savo Konstituciją, tačiau po to sureguliuavo santykius su Rusija abipusių nuolaidų pagrindu.

Kita vertus, tokioje lyg ir nepriklausomoje valstybėje, kaip Tadžikistanas, kurioje, pasak Rusijos, Užsienio reikalų ministerijos, nėra teisėtus valdžios, būtų gerai surengti rinkimus ir turėti tokią valdžią. Šiuo metu ten prorusiška diktatūra, remiama Rusijos tankų.

Išlaikyti Karaliaučiuje kaip karinį viešpatavimą Baltijos jūroje ir tuo tikslu būtinai gauti trišalę karinę politinę Rusijos, Baltarusijos ir Lietuvos sutartį. Tai yra aiškiai pasakyta. Todėl Lietuvos-Rusijos karinio bendradarbiavimo sutartis, kad ir karinio tranzito srityje ir su Lietuvos įsipareigojimais, yra jau žingsnis, ir jis gali būti lemiamas žingsnis į tą trišalę karinę politinę sutartį, kuri sukuria vieną „erdvę“ Maskvą su Karaliaučiumi per Lietuvą.

atitinkamai. Rusijos prezidento Boris Jelcino raštinės tarnautojas Mark Urnov pasakė, kad jei Estijos ir Latvijos parlamentai neratifikuos sutarties, yra galimybė, kad Maskva imsis ekonominių sankcijų, taip pat ir „tarptautinių politinių priemonių“, prieš abi šalis.

Be to, Rusijos užsienio ministro pavaduotojas Sergej Krylov išėjo, kad Rusija jau „principiniai priima politines, moralines bei kitas priemones“ daryti įtaką Baltijos šalims, jei jos pažeis rusų bendruomenių teises. Jis sakė, jog Rusija lauks pagalbos iš tų šalių, kurios reikalauja, kad Rusija išvestų kariuomenę iš Baltijos šalių.

Landsbergis mato panašumą tarp Čėčėnijos ir Lietuvos nepriklausomybės kovos

Čėčėnijos problema Vytautas Landsbergis laiko svarbios tarptautinės reikšmės dalyku. Ar Rusijos imperija, praėjus tokias transformacijas, kaip carų valstybė, Sovietų Sąjunga, Rusijos Federacija, pripažįsta dekolonizaciją ir apsisprendimo teisę savo užkariuotoms ir valdomoms tautoms, arba nebevaldomoms, tokioms kaip Čėčėnija? Nedaug kas pasaulyje pastebėjo, kad Čėčėnija pirmoji atsikratė okupacinės kariuomenės.

Čėčėnijos byloje yra labai daug bendrų ir panašių dalykų su Lietuvos nepriklausomybės byla, kalbėjo profesorius. Rusijos kariuomenė atsisaukė nuo Čėčėnijos sienos, vadinasi, siena fiksuojama, tačiau taip pat pabrėžiama, jog tai Rusijos vidaus reikalas.

Šalia grasinimų įvykdyti skerdynes reikalaujama, jog Čėčėnijoje turi būti atstatytas Rusijos konstitucijos veikimas. Čėčėnija turi savo konstituciją, vadinasi, Rusija pripažįsta, kad Čėčėnijoje veikia ne Rusijos konstitucija.

Každodėl reikalaujama Stavropolio kraštui (Čėčėnijos šiaurėje) suteikti ypatingos pasienio zonos statusą. Jeigu tai vadiname pasienio regionu, ar tai reiškia, kad siena jau egzistuoja?

Lietuvoje 1991 m. veikė sovietų pinigais maitinamas OMONas, i Naujosios Vilnios banką buvo persiunčiami pinigai Lietuvos gyventojams papirkti. OMONO siautėjimas Lietuvoje taip pat buvo traktuojamas kaip „vidaus konfliktas“. Panašiai ir Čėčėnijoje.

Yra Tereko rajonas Čėčėnijoje, kuriame koncentruojamos plėšikų gaujos. Jos finansuojamos ir ginkluojamos iš Maskvos.

Čėčėnų kilmės buvęs Rusijos parlamento pirmininkas Chasbulatov (kuris bandė nuversti Jelciną) atvyko į Čėčėniją daryti taikos, netrukus jis ima siekti valdžios, kalbama apie „vossojedeninėj“ (susijungimą). Vadinasi, Chasbulatov pripažįsta atsisakyti. Jis pareiškė siekiant nepriklausomybės, tačiau kitokios negu Čėčėnijos prezidentas Džochar Dudajev. Matyt, padarė išvadą iš to, kad dauguma čėčėnų ir jų dvasiniai lyderiai nori tik besąlygiškos nepriklausomybės. Šito žodžio jau Maskva, matyt, nebegali apeiti. Pripažįstama, kad gali prasidėti musulmoniškas šventasis karas. Gaujų puldinėjimai bus laikomi „vidaus tarpusavio“ konfliktais tarp čėčėnų, kuriuos gesinti bus metama Rusijos kariuomenė, pranašauja Landsbergis.

KALENDORIUS

Rugsėjo 13 d.: Šv. Jonas Auksaburnis, vyskupas, Bažnyčios mokytojas (gimė 344 m., mirė 407 m.); Eulogijus, Birmantas, Tolminė.

Rugsėjo 14 d.: Švento Kryžiaus išaukštinimo šventė (švenčiama nuo 335 metų); Krescencijus, Notburga, Zubrys, Asta.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

VITAMINAI IR MINERALAI

DR. VILJA KERELYTĖ

Tęsinys

Vitaminas B6 (pyroxidine) yra iš tikrųjų gan ypatingas, nes jis veikia kone į visas žmogaus kūno sistemas. Pvz., jis padeda gaminti amino rūgštį, paverčia angliavandenius į cukrų (gliukozę), perdirba riebalus, gamina chemikalus (neurotransmiterius), kurie perduoda nervų impulsus į įvairias kūno vietas ir taip pat talkina prieškūniui, padedančiam nugalėti visokius užkėrimus, gamybą.

Vitaminas B6 svarbus ir dėl daugelio kitų dalykų, todėl jo papildomi kiekiai vartojami gydyti įvairius organizmo sutrikimus, pvz., moterų priešmėnesinę įtampą, „carpal tunnel“ sindromą ir net inkstų akmenis.

Vitamino B6 trūkumai retai pasitaiko pas normalų, sveiką žmogų, tačiau kai kurie vaistai kartais jo kiekį sumažina arba užblokuoja vitamino B6 veiksmingumą, pvz., vaistai, imami nuo aukšto kraujospūdžio (hidralazino), penicilinas ir astmą gydantis theophylline.

Veiklūs, judrūs žmonės pastebi, kad papildomi vitamino B6 kiekiai suteikia jiems daugiau energijos. Tyrimais įrodyta, jog papildomas vitaminas B6 padeda kūnui geriau pasinaudoti ikvėpiamu deguoniui.

Geriausiu natūralaus vitamino B6 šaltiniu yra kai kurios žuvis (salmon, mackerel, halibut, tuna), vištiena, leščiukai, rudieji ryžiai ir brokoli.

Vitaminas B12 (cobalamin), kaip ir kiti B- junginių grupės nariai, padeda reguliuoti daugelį kūno sistemų. Galbūt svarbiausia vitamino B12 funkcija yra raudonųjų kraujo kūnelių gamyba. Vitaminas B12 yra tarytum viršininkas, prižiūrintis ir įsakantis kūno ląstelėms atlikti šį svarbų procesą. Esant vitamino B12 trūkumui, raudonųjų kraujo ląstelių gamyba sumažėja ir žmogui gresia mažakraujystė, jeigu jis negaus pakankamai šio vitamino.

Daugumas žmonių natūraliai su maistu gauna pakankamą kiekį vitamino B12, tačiau būtina vartoti maistą, turintį daug proteino. Paukštiena, kiaušiniai, žuvis, pienas turi daug vitamino B12. Vegetarai, kurie visiškai nevalgo jokio gyvulinio maisto, gali netrukus pajusti vitamino B12 trūkumą. Jis atsiranda ir pas žmones, kurie vartoja cholesterolį mažinančius vaistus, yra tam tikrais vaistais gydomi nuo skrandžio žaidų ir kai kurių kitų negalavimų.

Labai didelis ir ilgalaikis vitamino B12 trūkumas organizme gali neatitaisyti pakenkti žmogaus nervų sistemai, sukeliant daug negalavimų, pvz., depresiją, atminties

praradimą, galūnių aptirpimą ir pan.

Vitaminas C padeda gaminti raudonąsias kraujo ląsteles, pagreitina įvairių sužeidimų bei užkėrimų gijimą, talkina kūnui, kovojant su bakterijomis ir net apsaugo nuo kai kurių akių sutrikimų, kurie gali išsivystyti į kataraktas. Daromi tyrimai su galimu dideliu vitamino C kiekiu įtaka kovai prieš kai kurias vėžio rūšis, pvz., išsėdimąsias žarnos, plaučių, gerklių, tačiau rezultatai dar nepatvirtinti.

Vitaminas C randamas pomidoruose, citrinose, apelsinuose ir kituose citrininiuose vaisiuose, bulvėse, žaliuose pipiruose, braškėse ir tamsiai žaliose daržovėse.

Vitaminas D yra vienas iš tirpstančiųjų riebaluose. Jis kūne padeda formuoti kaulus, dantis ir labai svarbus nervų sistemos sveikatai. Taip pat saugo širdį nuo įvairių negalavimų.

Kartu su vitaminu D reikia paminėti kalcį ir fosforą, kurių tam tikras kiekis turi visuomet būti kraujo induose, kad kūnas jais galėtų pagal reikalą pasinaudoti. Vitaminas D kaip tik ir palaiko kraująje tų mineralų pusiausvyrą. Be vitamino D kalcis nebūtų reikiamai išskiriamas iš maisto.

Pakankamai vitamino D žmogus gali gauti iš saulės šviesos ir vartodamas pieną (liesą), tuną bei lašišą maistui.

Tyrimuose, atliktuose su gyvuliukais laboratorijose, parodyta, jog **vitaminas E** padeda apsaugoti baltuosius kraujo raudulius — arba ląsteles — nuo pažeidimo bei sunykimo. Pirminiai tyrimai taip pat rodo, kad vitaminas E sustiprina baltųjų kraujo ląstelių veiklą kovoje su ligų sukėlėjais bakterijomis.

Natūraliai vitaminas E randamas javiniuose (padarytuose iš visų grūdų, jų „nenutarkuojant“), įvairių medžiagų neišimant, džiovintose pupelėse, ir žaliuose daržovėse, nes visame šiame maiste jo kiekiai nėra per dideli. Pagal šio vitamino tyrimo rezultatus, yra efektingiau imti papildomą vitaminą E tabletėmis arba „kapsulėmis“, tačiau būtina imti su valgiu, o dar būtiniau prieš pradėdant vartoti vitaminą E (arba bet kurį kitą) pasitarti su savo gydytoju. Jeigu kas turi aukštą kraujospūdį, reikia pradėti vartoti vitaminą E mažais kiekiais ir pamažu juos padidinti.

Kaip minėta šio straipsnio pradžioje, žmogus turėtų gauti pakankamai vitaminų ir mineralų, vartodamas šviežią, įvairų ir sveiką maistą. Jeigu kas jaučia, kad vis tiek susidaro vitaminų trūkumas, turi pasikalbėti su savo gydytoju ir tik su leidimu, pradėti vartoti papildomus vitaminus.

KALBINIS LAIKOTARPIS
— VAIKŲ LITERATŪRA

DOMICELĖ PETRUTYTĖ

Knygos galėtų daug padėti vaiko kalbos vystymuisi, jei jos būtų sąmoningai ir supratingai parenkamos. Parenkant knygas kūdikiams ir priešmokykliniams vaikams, reikia žiūrėti, kad jose būtų vaizduojama ir aprašoma tikrovė. Kadangi šio amžiaus vaikai nori pažinti daiktus, sužinoti jų paskirtį, suprasti koks yra ryšys tarp vykstančio gyvenimo aplinkoje ir jo paties. Todėl ir reikalinga, kad tas gyvenimas būtų atskleistas tikroviškai ir palaiptu, o ne fantazuojant, kas vėliau reikalauja taisyms. Iškreiptai pristatoma tikrovė, iškreipia ir vaikų besivystantį protą. Todėl išdėstymas M. Montessori atradimas — priešmokykliniai vaikai neprotuoja, bet viskuo tvirtai tiki, ką mes jiems sakome ar rodome. Todėl neužslopinkime jų protą, trokštančių tikrą žinią apie tikrą gyvenimą, nerealiais vaizdais, nebūtomis pasakomis. Pirmiausia padėkime pažinti tikrovę, kurioje vaikas gyvena ir veikia. Tai bus tvirtas pagrindas vaizduotei lavėti ir protui turtėti, semiantis mokslo žinių.

Kūdikis-vaikas dar nepažįsta nei gyvulių, nei paukščių, o mes jam rodome jų karikatūras, kuriose gyvena ir elgiasi kaip žmonės. Ir kodėl mes klaidiname juos, pasakodami ar rodydami, kad šitie iškreiptos išvaizdos gyvuliai rengiasi kaip mes, miega lovoje, sėdi ant sofos, valgo vartodami šaukštus, peilius, šakutes ir geria pieną iš puoduko? Juk tai baisus klaidinimas vaiko, trokštančio pažinti tikrą gyvenimą, kurį vėliau turės gyventi ir mokyti.

Motinos, kurios dar pačios augina vaikus, labai gerai žino, kaip įkyriai mažamečiai seki-

ja paskui, norėdami padėti ir be paliovos klausinėdami: kas ir kodėl? Tai sveikas igimtas noras pažinti tikrovę, kuri iš tikrųjų yra labai įdomi, žavi ir patraukli įvairovė. Pateikdami vaikui iškreiptą tikrovės vaizdą, ne tik ji suklaidiname, bet sužalojame jo igimtą galią stebėti ir suprasti, koks nuostabus yra gyvenimas.

Knygos turėtų padėti išsiaiškinti ir patikrinti visa tai, kas anksčiau buvo išmokyta, sužinota pačiu gyvenimu. Knygos turėtų pateikti daugiau tikrų mokslo žinių, įgalinančių vaiką daryti bandymus ir įsitikinti, jog niekas realybėje neįvyksta be priežasties. Fantazuoti vaikas galės vėliau, kada jo protas jau bus gerai pažinęs ir išbandęs kas yra tikrovė ir kaip ji reikiasi. Sveikas, kūrybingas fantazavimas remiasi tikrove.

Tretysis labai svarbus po-reikis — noras bendrauti, kalbėtis. Tai jausminė kalbos pusė. Noras su kitais dalytis savo jausmais bei patirtimi yra reikalingas dėl gerų tarpusavio santykių. Nepaisant kokio amžiaus žmogus, kai jis yra susirūpinęs ar supykęs, jis darosi nekaltas, o kartais užsidaro savyje taip, kad nustoja kalbėtis. Mažakalbystė arba atsisakymas kalbėtis reikšia nu-traukimą ryšių su žmonėmis ir aplinka. Iš prigimties žmogus trokšta bendrauti, dalytis mintimis, nuotakomis, pergyvenimais. Šis polinkis labai ryškus mažamečiuose. Vertinkime ir branginkime jį, o nesakykite vaikui: pagaliau patylėk.

Kalbos galią ir jos prasmę, gumą labai taikliai išreiškia nematysime nei kūdikio, nei vokiečių patarlė: „Pasidalytas vaiko be „kamštuko“ burnoje, skausmas — pusė skausmo“. Tai įtikinamai mums apreiškia kuriojo jis nesiskiria keltą

vaikai, kurių prigimtis tebėra nesužalota neapdairiais mūsų veiksmais.

Pasitaiko vaikų, kurie yra įsivainę (absorbed) kalbą ir galėtų kalbėti, bet nekalba dėl emocijų priežasčių. Tai vaikai (autistic children), kurie yra pasinėję fantastiniame gyvenime ir visiškai atitolę nuo tikrovės. Šiandien tai vadinama sąmoningu nuosprendžiu išsiskirti iš bendruomeninio gyvenimo. Todėl labai svarbu nuoširdi, supratinga pagalba kalbos vystymosi laikotarpyje. Kuo anksčiau vaikas pradės kalbėti tuo geriau, tuo pilnavertiškesnė vystysis asmenybė.

Pirmiaisiais dvejis žmogaus gyvenimo metais vystosi jauslinė-motorinė (senso-motor) inteli-gencija. Jau esame kalbėje, jog šituo laikotarpiu kūdikiai jausmiais ir judesiais stengiasi pažinti patys save ir aplinkinį pasaulį. Kai jie gali įvardinti daiktus ir supranta veiksmo-žinių prasmę, tai reiškia — jie jau galvoja abstrakčiai. „Kalba pakeičia juslinę-motorinę tikrovę į simbolius. Tai kokybiškas šuolis intencijos vystymosi eigoje“ (Montanaro, M.D.).

Anksti įsigyta šnekamoji kalba nėra tik priemonė palaikyti ryšį su aplinka. Jos reikšmė daug svarbesnė. Ji jam padeda gauti žinias, sudaryti vis turtingesnę žinių lobyną ir kūrybiš-kausinti.

Jau esu kalbėjusi apie tai, kaip kelių mėnesių kūdikis suprantą turis savo burnytėje aparatą, kurio pagalba gali sudaryti garsus ir tuoju prade-dą juo naudotis.

Motinė šventa pareiga rūpintis, kad tas aparatas (iš-skyrus maitinimąsi) visuomet būtų laisvas kalbos garsams atgaminti.

Deja, šiais moderniais laikais, gumą labai taikliai išreiškia nematysime nei kūdikio, nei vokiečių patarlė: „Pasidalytas vaiko be „kamštuko“ burnoje, skausmas — pusė skausmo“. Tai įtikinamai mums apreiškia kuriojo jis nesiskiria keltą

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytjo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisunčiamos gavus prašymą.

metų nei dieną, nei naktį. Juk tai bausis nesiskaitymas su prigimtimi, turintis įvairiopus neigiamas pasekmes ne tik kalbėjimui. Tai kelio paruošimas ieškoti laimės, tenkinant kūniškus poreikius, kas dažniausiai nuveda į savęs susinaikinimą. Čiulpimas reikalingas pamaitinti kūną ir tik tam tikrą laiką. Taisyklinga, sklandi kalba — tai žmogaus dvasios maistas. Vaikai trokšta kalbėti ir bendrauti su žmonėmis. Todėl neskatinkime jų ieškoti pasitenkinimo netikrąsiose formose, kurios (kaip čiulpimas) riboja, o ne skatina dvasinį

bendravimą su žmonėmis. Ne-reikia linksminėti vaikų ir su manekenu „dummy“, kuris šandien, mažų vaikų pobūviuose yra labai populiarius veiksnys — vaikų linksminiojas. Ruoš-kime vaikams kultūringus po-būvius — gimtadienius, o ne lėkštus, beprasmius pasimagi-nimus.

Pabaiga

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

CITY CENTER GT — INTERNATIONAL

DĖKOJAME VISIEMS KLIENTAMS, KELIAVUSIEMS SU G.T. INTL. Į LIETUVOS DAINŲ • TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ. BUVO MALONU JUMS PATARNAUTI. TEPASILEIKA ILGAI SU JUMIS GRAŽŲS KELIONĖS PRISIMINIMAI! SAKOME — IKI PASIMATYMO VĖL!

RUGPJŪČIO 10 IKI 22 — Kelionės išparduotos.

PRIMENAME, kad organizuojame keliones pagal kliento pageidavimus su pilnu turistiniu aptarnavimu.

KVIEČIAME KELIAUTI SU MUMIS Į VOKIETIJĄ... LAN-KYSIME PASAULYJE PAGARSĖJUSIAS KALĖDINES MUGES PENKIUOSE MIESTUOSE... KELIONĖ GRUO-DŽIO 2 IKI 13... BUS DAUGIAU INFORMACIJŲ VĖLIAU.

TURISTINIS PATARNAVIMAS:

- Automobilių nuomavimas
- Viešbučių užsakymas įvairiuose Lietuvos miestuose
- Pasitikimas aerouoste
- Tarp miestiniai pervažiavimai

IR VISA TAI IŠIMTINAI SAVOMIS, MŪSŲ FIRMOS TARNAUTOJŲ, PASLAUGOMIS

Mūsų Vilniaus raštinė — jūsų paslaugoms!

KELIONĖS IŠ LIETUVOS: rašome savo raštinėje Vilniuje kompiuterine sistema bilietus į visus pasaulio kraštus. Bilietų apmokėjimas gali būti Lietuvoje arba Amerikoje — kaina nesiskiria. Rašome LUFTHANSA, SAS, FINNAIR bilietus ir netrukus galėsime pasiūlyti bilietus amerikietiškomis aviakompanijomis.

Mūsų personalas Vilniuje greitai sutvarko tranzitines Vokietijos vizas keliautojams ir padeda pasi-ruošti Amerikos vizos dokumentų pridavimui, organizuoja ekskursijas į Ameriką bei Meksiką, konsul-tuoja ir rezervuoja viešbučius užsienyje.

PROFESIONALIAI IR TVARKINGAI APTARNAUSIME ABIEJOSE ATLANTO PUSĖSE.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154
TELEFAX (370) 2-223-149

Irma Zabulionyte su mamyte Maryte Zabulioniene „Lietuvos Vaikų vilties“ rūpesčių gyvena Čikagoje, o Irma gydyti Shriners ligoninėje.

„Draugo“ vėjus dar nepasibaigęs

Su Draugo fondu išėjo beveik panašiai, kaip su tuo žmogumi, kuris lietuvi lyjant stogą tvarkė. Paklaustas, kodėl anksčiau to neatliko, atsakė: „Tai, kad nereikėjo – vanduo per lubas į pirkia nevarėjo“. Kuomet „Draugo“ skaitytojų skaičius buvo didelis, ir mūsų banga dar vis dėjo, taip pat didelę dalį darbų patiemis marjonams atliekant, atrodė, kad visą laiką toks perteklius ir toliau bus. Bet atsitiko taip, kaip tame sapne, kurį Juozapas faraonui išaiškino, apie tas „septynias liepas karves, kurios riebiąsias prarijo“. Jeigu būtų buvęs prieš dvidešimt metų ar daugiau toks aiškiaregis, tai gal nebūtų iki dabartinio stovio prieita.

Bet, bežiūrint į praeitį, galime dabarties nepastebėti ir dar į gilesnę duobę įkristi. Įvairūs patarimai tėra lyg receptai, pirštu ore parašyti, su kuriais jokių vaistų negalima gauti. Ko nepadarėme praėjusiais metais, tai dabar neatidėliodami turime atlikti. Yra sakoma, kad kelionė aplink pasaulį prasideda su pirmuoju žingsniu, tad pirmasis ir tvirtas žingsnis jau yra žengtas. Tiekia toliau eiti ir nesustoti. Minint „Draugo“ 85 metų jubiliejų, tokio garbingo gimtadienio proga, reikėtų sudaryti pagrindą, kuris garantuotų jo tolimesnį gyvavimą. Mūsų tarpe yra gana daug gerų tautiečių, kurie kažkaip bijo testamentą sudaryti. O tai aš visiems patariu, yra daug ramiau gyventi, kuomet žinai, kam palikimas teks. Esu jau antrą sykį testamentą reikalus sutvarkęs, tad žinau, apie ką rašau. Testamentą tvarkant, nereikėtų ir „Draugo“ užmiršti.

Ypač yra svarbu tiems, kurie šeimos čia neturi, nes be testamentu dažniausiai valdžia palikimą paima, už tai net ne ačiū nepasakydama. Prieš Lietuvos atsistatymą sovietų agentai apie tokius, į Anapilį išėjusius tautiečius pranešdavo Maskvai, kuri surasdavo tarius „gimines“, ir tokiu būdu daug milijonų pasiglemžė. O tie pinigai galėjo būti panaudoti lietuviškiems reikalams ir į amžinybę išėjusių vardo atminimui. Tad, kurie dar nėra susitvarkę, turėtų neatidėlioti ir nedelsiant tai atlikti.

Kadangi „Draugas“ nėra vien tik Čikagos, bet visų JAV lietuvių vienintelis dienraštis – dar daugiau, vienintelis lietuviškas dienraštis, leidžiamas už

Lietuvos ribų; todėl jame ir atspindi, visas užsienio lietuvių gyvenimas. Įvairūs lietuviški telkiniai, randa jame savo vietą. Jame sužinome, kas tuose telkiniuose vyksta: aprašomos vestuvės, krikštynos, gimtadieniai, vardadieniai, jubiliejai, atsišveikinimai su į Anapilį išėjusiais. Žodžiu, visas margas lietuviškas gyvenimas, lieka pažymėtas „Draugo“ puslapiuose, kad neliktų nepastebėtas ir tuo jau užmirštas. „Draugas“ yra jungtis tarp plačiai išsisklaidusių lietuviškų telkinių. Tad manytum, kad lietuviški telkiniai galėtų įstoti į Draugo fondą su didesniu ar mažesniu balsu skaičiumi. Tereikia tik, kad vietovėse atsirastų žmonės, kurie tą reikalą savųjų tarpe išpopuliarintų.

Taip pat turėtų stipriau į šį fondą įsijungti ir įvairios draugijos, organizacijos bei klubai. Visi jie naudojami įvairiais „Draugo“ patarnavimais. Tik reikia pažvelgti į paskutinį „Draugo“ puslapį, tad pamatysime tikrą mūsų veiklos veidrodį, kuris yra labai gyvas ir įvairus. Bet, deja, ne visus mes rasime Draugo fondo sąrašuose. O reikėtų, kad visi suprastų reikalo svarbą ir su didesniu ar mažesniu įnašu į fondą įstotų. Tik pagalvokime, kas bus – jeigu vieną dieną „Draugas“ mus lankyti nustos. Mūsų spaudoje labai daug dėmesio yra skiriama, įvairiems trūkumams, esantiems Lietuvoje aprašyti ir ta pačia proga paramos prašyti.

Ir tie prašytojai turėtų pagalvoti, kad pirmiausia reikėtų rūpintis savo aplinka. Amerikiečiai sako: „Labdarybė savo namuose prasideda“. Kur tilptų tie visi labdarybės prašymai, ir kas juos išgirstų, jeigu „Draugo“ ir kitos mūsų spaudos nebūtų. Tad reikia prisidėti ne tik centais, bet ir kiek stambesne suma, jeigu norime, kad ir ateityje būtų vieta, kur savo reikalus bei prašymus būtų galima išdėstyti. Kuomet yra bendras reikalas, tuomet reikia ir bendros talkos!

Juozas Žygas

• 1970 m. rugpjūčio 20 d. JAV ir Meksika susitarė, kad siena tarp šių valstybių bus Rio Grande upės vidury.

1957 m. liepos 29 d. įsteigta Tarptautinė atominės energijos agentūra.

JŪRA, LAIVYNAS IR LIETUVYBĖ

BRONIS STUNDŽIA

Nors Lietuva yra jūros valstybė ir iš sovietinės imperijos paveldėjo nemažą prekybos bei žvejybos laivyną, bet apie jūros reikšmę ir laivyno reikalingumą spaudoje mažai svarstoma. Jūros keliai yra laisvi. Jų nereikia taisyti ir prižiūrėti, reikia tik uostų, laivų ir vėjų bei moterų, kurie tuose laivuose dirbtų. Iš visų priemonių jūros transportas yra pigiausias. Mažas laivas gali pasikrauti kelių traukinių važtą. Uždirbama ne tik prekes parduodant, bet ir jas pristatant pirkėjui. Ir ūkininkas, veždamas į turgų savo gaminius, daugiau uždirba, negu parduodamas tarpininkui.

Žvejybos laivynas gali paripinti vertingo maisto sau ir kitiems, kurių krantų jūra neskalauja. Net Šveicarija, Čekija, gal ir kitos sausumos valstybės, turi prekybos laivyną. Tad, turint savo pajūrio ruožą, uostą ir laivus yra būtina tautą pasukti veidu į jūrą.

Buvo prieš karą rengiamos jūros dienos, dainuojama „prie jūros aukštaičiai, prie jūros žemaičiai“, tas privėdė prie tautinio laivyno sukūrimo ir net prie karo laivyno užuomazgos. Sovietiniai laikai lietuviams duota suprasti, kad jų sritis yra žemės ūkis, o apie jūrą ir laivus nėra ko rūpintis. Dėl to ir dabar Lietuvos prekybos bei žvejybos laivyne dirba apie 80% rusakalbių. Lietuviai, kurie praeidavo pro KGB sijosimus, baigė jūrinių vystes mokyklas, būdavo siunčiami į Rusijos uostus, kur greičiau, ypač jei vesdavo rusakalbę žmoną, gaudavo kapitono vietą. Tokių prisirišimas prie gimtojo krašto per ilgą laiką sumenkėdavo, ko sovietai ir siekė.

Dabar prekybos laivyną tvarko valdiška organizacija „Lietuvos jūrų laivininkystė“, arba angliškai – „Lithuanian Shipping Company“. Prie lietuviško pavadinimo nėra žodžio bendrovė (company). Šis angliškasis priedas buvo sovietinių pareigūnų pridėtas, norint apeiti kai kuriuos, sovietams nepalankius, JAV ir kitų kraštų nuostatus. Ši įstaiga tebėra rusiškumo tvirtovė ir lietuvių ten nelengva įsitvirtinti.

Nors Lietuvos jūrų laivininkystė yra valdinė, bet susisiekti su ministerijos vadovams nėra motais, kad ten girdėti beveik išimtinai rusų kalba, raštai rašomi rusiškai, telefoniniai pasikalbėjimai irgi vedami rusiškai.

Klaipėdoje yra daug be darbo lietuvių jūreivių, o darbą dažnai

gauna ir dabar iš Rusijos atvykstantieji. Nestebėtina, nes reikšmę ir laivyno reikalingumą spaudoje mažai svarstoma. Jūros keliai yra laisvi. Jų nereikia taisyti ir prižiūrėti, reikia tik uostų, laivų ir vėjų bei moterų, kurie tuose laivuose dirbtų. Iš visų priemonių jūros transportas yra pigiausias. Mažas laivas gali pasikrauti kelių traukinių važtą. Uždirbama ne tik prekes parduodant, bet ir jas pristatant pirkėjui. Ir ūkininkas, veždamas į turgų savo gaminius, daugiau uždirba, negu parduodamas tarpininkui.

Žvejybos laivynas gali paripinti vertingo maisto sau ir kitiems, kurių krantų jūra neskalauja. Net Šveicarija, Čekija, gal ir kitos sausumos valstybės, turi prekybos laivyną. Tad, turint savo pajūrio ruožą, uostą ir laivus yra būtina tautą pasukti veidu į jūrą. Buvo prieš karą rengiamos jūros dienos, dainuojama „prie jūros aukštaičiai, prie jūros žemaičiai“, tas privėdė prie tautinio laivyno sukūrimo ir net prie karo laivyno užuomazgos. Sovietiniai laikai lietuviams duota suprasti, kad jų sritis yra žemės ūkis, o apie jūrą ir laivus nėra ko rūpintis. Dėl to ir dabar Lietuvos prekybos bei žvejybos laivyne dirba apie 80% rusakalbių. Lietuviai, kurie praeidavo pro KGB sijosimus, baigė jūrinių vystes mokyklas, būdavo siunčiami į Rusijos uostus, kur greičiau, ypač jei vesdavo rusakalbę žmoną, gaudavo kapitono vietą. Tokių prisirišimas prie gimtojo krašto per ilgą laiką sumenkėdavo, ko sovietai ir siekė.

Dabar prekybos laivyną tvarko valdiška organizacija „Lietuvos jūrų laivininkystė“, arba angliškai – „Lithuanian Shipping Company“. Prie lietuviško pavadinimo nėra žodžio bendrovė (company). Šis angliškasis priedas buvo sovietinių pareigūnų pridėtas, norint apeiti kai kuriuos, sovietams nepalankius, JAV ir kitų kraštų nuostatus. Ši įstaiga tebėra rusiškumo tvirtovė ir lietuvių ten nelengva įsitvirtinti.

Nors Lietuvos jūrų laivininkystė yra valdinė, bet susisiekti su ministerijos vadovams nėra motais, kad ten girdėti beveik išimtinai rusų kalba, raštai rašomi rusiškai, telefoniniai pasikalbėjimai irgi vedami rusiškai. Klaipėdoje yra daug be darbo lietuvių jūreivių, o darbą dažnai

gauna ir dabar iš Rusijos atvykstantieji. Nestebėtina, nes reikšmę ir laivyno reikalingumą spaudoje mažai svarstoma. Jūros keliai yra laisvi. Jų nereikia taisyti ir prižiūrėti, reikia tik uostų, laivų ir vėjų bei moterų, kurie tuose laivuose dirbtų. Iš visų priemonių jūros transportas yra pigiausias. Mažas laivas gali pasikrauti kelių traukinių važtą. Uždirbama ne tik prekes parduodant, bet ir jas pristatant pirkėjui. Ir ūkininkas, veždamas į turgų savo gaminius, daugiau uždirba, negu parduodamas tarpininkui.

tarnavo sovietinei imperijai. Atrodo, kad dėl tų laivų pavadinimų niekas neprotestuoja, nes žmonės išmokyti sovietinės drausmės ir priima, kad „virus“ žino, ką daro.

Buvo caro laikais baigusių jūrines mokyklas kapitonus, kurie rūpinosi tautinio laivyno kūrimu, o jaunesni, baigę Suomijos, Italijos, Latvijos, Belgijos, Prancūzijos mokyklas jau vedė Lietuvos Baltijos Lloyd, Sandelio, Schwedersky bendrovių laivus ir pasirodė ne blogesni už kitų kraštų jūrininkus.

Skaudu buvo jiems, kai per prievartą buvo nuplėšiamas ir deginamas trispalvis ir su kūju ir pjautuvu laivų durkyje (laivagalyje) iškeliama raudoni skudurai. Kurie tik pavyko, stengėsi palikti tuos laivus, nes nenorėjo sovietinei imperijai tarnauti.

Spaudoje dar vis pasirodo rusų naudojami terminai „matrosai, švartovkos, trapai, ekipažai, škalvai“. Net žodis audra buvo išstumtas ir pakeistas „štormu“. Užsienio lietuvių kaltinami, kad per daug rūpinasi lietuvių. Gal ir taip, mat už pirmą nepriklausomybę teko dvejus metus kariauti, žuvo daugiau kaip tūkstantis savanorių ir dukart tiek buvo sužeistų, tad ir lietuvių tapo brangesnė. Palginti 1991 m. nepriklausomybė buvo nesunkiai išsikiovota, tad ir mažiau branginama. Gal bendromėnė dėl tų rusiškų laivų pavadinimų turėtų pasisakyti.

ŠNIPAS SUGRĮŽO Į KALĖJIMĄ

Švedijos pilietis Stig Bergling, kuris 1979 m. buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos už šnipinėjimą Sovietų Sąjungai ir po aštuonerių metų pabėgo, buvo suimtas, kai su žmona grįžo į tėvynę, pranešė Švedijos saugumo tarnyba SEPO. Ministras pirm. pareiškė pasitenkinimą, kad Bergling „grįžo į kalėjimą“.

SIEMET MIŠKAS „NEIŠMAITINS“

Varėnoje yra 800 firmų, kurios superka miško gėrybes. Deja, šiemet nėra ką supirkti, nes tokią vasarą net ir šungrįbiai nedegsta. Už kilogramą voveraičių mokama 40 litų. Superkamos ir uogos – už kilogramą mėlynų mokama 2.5 lito, spangolių – 2.25 lito. Uogos ir grybai išvežami į Vakarų Europos šalis.

(AGEP, 08.19)

Danutė Bindokienė

Dieve, laimink Lietuvos vaikus!

Galbūt dar niekad vienu metu tiek užsienio lietuvių į tėvynę nebuvo suplaukę, kaip šią vasarą; galbūt dar niekad Lietuva nebuvo suruošusi tokių didingų renginių, kaip Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventė š.m. liepos pradžioje. Galima sakyti, ką norime, bet nenuginčysime, kad mūsų tauta moka suruošti reprezentacines iškilmes, tiek svetimuose kraštuose, tiek tėvynėje. Laikiniai ir šali nustumiami nesutarimai ir visos jėgos sukaupiamos į numatytą renginį. Žinoma, šventės, mokslo ir kūrybos simpoziumų, teatro festivalių ir kitus panašius renginius ruošia ne politikai (jie nesustartų, net kas turi vadovauti...), o kultūrininkai, mokslininkai, visuomenininkai.

Savo akimis nemačiusiems, savo ausimis negirdėjusiems ir širdimi nepatyrusiems tos nuostabios šventės, sunku įsivaizduoti, kokių mastų ji vyko, kiek darbo, pastangų ir lėšų pareikalavo iš ruošėjų tėvynėje ir užsienyje. Gaila, kad prieš šventę nebuvo pasirūpinta platesne informacija užsienio lietuvių spaudoje, tai daugelis, negalindami vykti į Lietuvą, jautė nusivylimą, nepasitenkinimą, o pagaliau ir abejingumą. Ne per daugiausia informacijos ir po šventės, bent ne tiek, kiek norėtumėte turėti, kad ir nebuvisieji galėtų pagyventi tais magiškais momentais. Tačiau vienur kitur (palaiminta moderni technika!) jau pasigirsta, kad bus rodomos, ar parodytos, vaizduojamos iš ypatingesnių šventės akimirkų.

Nors televizijos ar net didesnis ekranas jokių būdu neperduoda visų nuotaikų bei vaizdų, vis dėlto patartina vaizduojamas momentus patvirtinti. Šventė buvo tokia didinga, kad ir vaizdai juostoje palieka neužmirštama išpūdį, ypač tie, kurie buvo rodyti Lietuvos televizijos žiūrovams šventės metu, nes viskas vyksta taip, kaip buvo – be specialisto režisieriaus žirklių ir „meninio apipavidalinimo“.

Peržiūrėjus vaizduojamas, į akį krinta du esminiai skirtumai tarp užsienyje buvusių tautinių šokių bei dainų švenčių ir dabartinės Lietuvoje (kaip labai ausį reže nuolat pranešėjai linksniojami žodžiai „išsivai, išsivaija“, ypač kad daugumas dalyvių iš užsienio tikrai patys

„neišėjo“, o gimė jau svetimuose kraštuose). Šventės tautinių šokių daliai trūko mūsiškojo spontaniškumo ir galbūt net „netobulumo“: viskas režisuota labai preciziškai, suderinta ir išprausta į ankštus rėmus, kad sudarytų vientisumą. Nors akiai ir ausiai tas teikia pasigėrėjimą, vis dėlto renginys stokoja gyvybiškos energijos, šilumos. Tai labai kruopščiai repetuotas ir tiksliai atliktas spektaklis, kurio dalyviai primena profesionalus.

Dainų šventės dalis atvirkščiai: mūsų chorai, palyginti su dainavusiais Vingio parke, būdavo tokie sustingę, isitempe, įsikibę į gaidų sąsiuvinis lyg į gelbėjimosi plaustą, bijodami net kryptelėti. Šios dainų šventės chorų gausa, aprangos įvairumas, laisva, žaisminga laikysena, vis tiek nepaklystant sudetingoje melodijoje, nepametanč dirginto iš akių, buvo tikrai maloni staigmena. Galbūt didžiausią išpūdį paliko vaikai ir savo dainavimą, ir discipliną. Tiesiog neįmanoma įsivaizduoti, kad mūsų lietuviškų mokyklų mokiniai, tūkstantinių būrių susispietę scenoje, tiek ilgai išstovėtų be kokių išsiskikimų, nepasitenkinimų, o pagaliau ir abejingumą. Ne per daugiausia informacijos ir po šventės, bent ne tiek, kiek norėtumėte turėti, kad ir nebuvisieji galėtų pagyventi tais magiškais momentais. Tačiau vienur kitur (palaiminta moderni technika!) jau pasigirsta, kad bus rodomos, ar parodytos, vaizduojamos iš ypatingesnių šventės akimirkų.

Nors televizijos ar net didesnis ekranas jokių būdu neperduoda visų nuotaikų bei vaizdų, vis dėlto patartina vaizduojamas momentus patvirtinti. Šventė buvo tokia didinga, kad ir vaizdai juostoje palieka neužmirštama išpūdį, ypač tie, kurie buvo rodyti Lietuvos televizijos žiūrovams šventės metu, nes viskas vyksta taip, kaip buvo – be specialisto režisieriaus žirklių ir „meninio apipavidalinimo“.

Peržiūrėjus vaizduojamas, į akį krinta du esminiai skirtumai tarp užsienyje buvusių tautinių šokių bei dainų švenčių ir dabartinės Lietuvoje (kaip labai ausį reže nuolat pranešėjai linksniojami žodžiai „išsivai, išsivaija“, ypač kad daugumas dalyvių iš užsienio tikrai patys

Organizacijos

Šv. Kazimiero parapija pasižymėjo gyva organizacijų veikla. Jų čia būta net 35-kių – religinių, pašalpinių, socialinių, tautinių. Dalis jų nebeveikia, kitų veikla uždara ir nežymi, bet dar yra organizacijų, kurių veikla gyvai jautiama, ne tik parapijoje, bet visame Worcesterio ir apylinkių lietuvių gyvenime. Organizacijos yra daug prisidėjusios prie parapijos steigimo, statybų, bei jos išlaikymo, o taip pat ir tautinių reikalų. Vienas iš seniausių organizuotų vienetų yra parapijos choras, veikiantis nuo pat jos steigimo. Choriui vadovavo daug vargonininkų. Ilgiausiai vargonininko pareigose išbuvo muz. Juozas Žemaitis.

Pastaruosius keiserius metus parapijos chorui vadovauja vargonininkė Ona Valinskienė, daugelį metų vargonavusi per angliškas Mišias šėtadieniais ir sekmadieniais. Jos vadovaujamas mišrus choras sekmadieniais gieda per lietuviškas šv. Mišias. Džiugu, kad lietuviškos giesmės tebeskamba šv. Kazimiero bažnyčioje.

(Pabaiga)

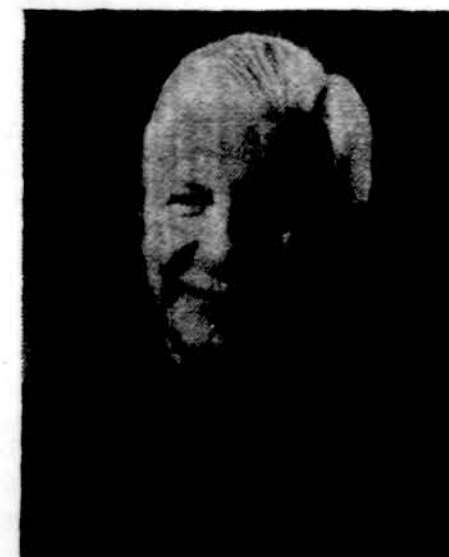
ŠIMTAS METŲ ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ PARAPIJAI WORCESTERYJE

JANINA MILIAUSKIENĖ

3

Kun. Jonas Bakanas buvo pirmas Amerikoje gimęs ir iš Šv. Kazimiero parapijos kilęs kunigas. Jis daug gražaus pastoracinio darbo atliko aplinkinėse Worcesterio apylinkėse, bet daugiausia darbavosi Šv. Kazimiero ir Aušros Vartų parapijose Worcesteryje. Tai didelės tolerancijos, humanistikumo ir gilios patriotinės dvasios kunigas. Mirė 1981 m.

Kun. Jonas Jutkevičius, jaunas ir energingas, Worcesterio lietuviams gerai pažįstamas ir jų mylimas kunigas, Šv. Kazimiero klebonu paskiriamas 1965 m. birželio 3 d. Jo klebonavimo pradžia sutapo su Vatikano antrojo susirinkimo reformų vykdymu. Nors labai reikėjo naujos klebonijos, kun. J. Jutkevičius pirmiausiai ėmėsi bažnyčios remonto ir jos

Kun. Jonas C. Jutkevičius.

pritaikymo vyskupijos liturginės komisijos reikalavimams. Reikėjo pagrindinai pakeisti bažnyčios vidų. Atnaujinimo projektą sudarė ir jį vykdė prof. Vytautas Jonynas, o techninius darbus atliko inž. Apolinaras Treinys. Remontas kainavo artis 100,000 dol.

1969 m. spalio 19 d., iškilmingai buvo atšventas parapijos dvidešimties jubiliejus, kuriame su vietos vyskupu šv. Mišias koncelebravo ir pamokslą pasakė vysk. Vincentas Brizgys. Kartu su vyskupu koncelebravo ir aštuoni kunigai. Pokylis vyko salėje po bažnyčia.

1971 m. klebonas kun. Jutkevičius, kartu su savo broliais kun. Antanu ir kun. Julium, išvyko atostogų į Afriką. Grįždamas namo susirgo. Pakeliui į JAV-es mirė Londono ligoninėje, Anglijoje. Netikėtai mirusio klebono laidotuvis buvo labai iškilmingos.

Kun. J. Jutkevičius buvo nuširdus lietuvis patriotas. Nors Lietuvoje niekada nebuvo, jis puikiai suprato jos žmonių vargus ir kančias komunistų prispaudoje. Būdamas žymus Lietuvos Vyčių veikėjas, jis yra daug pasidarbavęs Lietuvos laisvinimo pastangose. Su jo mirtimi Amerikos lietuvių ir Lietuvos Vyčiai neteko žymaus veikėjo, o Lietuva jos reikalų užtėrėjo ir kovotojo dėl laisvės. Šiais metais sukanka 24 m. nuo jo mirties.

Kun. Albinas Yankauskas vyskupo B. Flanagan Šv. Kazimiero parapijos klebonu

buvo paskirtas 1971 m. rugsėjo 10 d. Tačiau dėl nesveikatos pat metų lapkričio mėn. iš pareigų atsisakė. Jis buvo paskutinis šios parapijos klebonas prieš Marijonų vienuolijai įsipareigojant šios parapijos administravimui.

Kun. Antanas Miciūnas, MIC.

Šv. Kazimiero parapija Marijonų vienuolijos vadovybėje. Vietos vyskupui pakvietus, kun. Juozas Dambrauskas, MIC, lietuvių Marijonų vienuolijos tuometinis provincialis, sutiko perimti Šv. Kazimiero parapiją. Pirmuoju klebonu

1972 m. sausio mėn. paskiriamas viceprovincialis kun. Antanas Miciūnas, MIC, o vikaru – kun. Juozas Budzeika, MIC.

Tu pat metų lapkričio mėn. buvo prasta žemė naujai klebonijai. Statybą baigus, naujoji klebonija 1974 m. vysk. B. Flanagan buvo pašventinta, iškilmingai gausiai dalyvaujant parapijiečiams. 1978 m. bažnyčios šventoriuje buvo pastatytas paminklas „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“. Švenčiant kariuomenės šventę, paminklą pašventino kun. A. Miciūnas, MIC. Lėšas paminklo statybai telkė Vinco Kudirkos šaulių kuopa.

1984 m. lapkričio 25 d. buvo atšventos parapijos 90 metų ir Šv. Kazimiero parapijinės mokyklos 60 metų sukaktys. Deja, po dviejų metų – 1986 m. mokykla buvo uždaryta.

1987 metais, penkioji metų klebonavus kun. A. Miciūną iš Worcesterio iškėlus, savo gimtinei Šv. Kazimiero parapijai vadovauti skiriamas kun. Vincentas Parulis, MIC. Tose pareigose jis tebėra ir šiuo metu. Š.m. rugpjūčio 28 d. jis šventė savo kunigystės aukšinį jubiliejų. Parapijos šimto metų sukak-

Kun. Vincentas Parulis, MIC.

Per tą šimtmetį parapijoje pastoracijos darbe pasireiškė žymiai daugiau kunigų negu čia paminėta. Iš šios parapijos yra kilę ir nemažas būrys kunigų bei vienuolių.

VAIKŲ SU NEGALIA PADĖTIS LIETUVOJE

„Lietuvos Vaidų Vilties“ globojami vaikai Čikagoje su savo mamytėmis: Nijole ir Rokas Andriuskevičiai, Maryte Zabulionienė ir Irena Zabulionyte ir (stovi) Salvinija Milkevičienė.

„LIETUVOS VAIKŲ VILTIES“ VEIKLOS APŽVALGA

JURATĖ BUDRIENĖ

JAV LB Socialinių reikalų taryba, sužinojusi, kad JAV veikiančios Shriners organizacijos ligoninės (Shriners Hospitals for Crippled Children) veltui gydo iš viso pasaulio vaikus su ortopedinėmis negalėmis, 1990 m. rudenį susitarė su Chicago Shriners ligonine bendradarbiauti.

Šiuo reikalu rūpintis JAV LB Socialinių reikalų taryba 1991 m. sausio mėn. sudarė komitetą ir įsteigė „Lietuvos Vaidų Viltį“ (LVV).

LVV 1991-1993 m. veiklos eigoje buvo įsteigti skyriai Los Angeles, Philadelphiaje ir San Francisco, pradėta bendradarbiauti su tu vietovių Shriners ligoninėmis.

1993 m. birželio mėn. įsteigtas LVV Lietuvos skyrius, kuris 1994 m. balandžio mėn. buvo registruotas Lietuvos Respublikoje kaip pelno nesiekianti labdaros organizacija.

LVV, įregistruotos Illinois valstijoje 1994 m. sausio mėn. oficialus pavadinimas lietuviškai yra: „Lietuvos Vaidų Viltis“ padalinys JAV LB Socialinių Reikalų Tarybos (sutrumpintai LVV); angliškai – Lithuanian Childrens Hope, a division of the Lithuanian Human Services Council/Lithuanian American Community.

Pagrindinis LVV vykdomasis organas yra LVV komitetas. 1993-1995 komiteta sudarė šie asmenys: pirmininkė Gražina Liautaud, pirmininkės padejeja Irena Blinstrubienė, vicepirmininkė Birutė Jasaitienė, reikalų vedėja Juratė Budrienė, sekretorė Aldona Šmulskienė, išduokiantas Antanas Valavičius, visuomeniniai ryšiai – Marija Kriaučiūnienė, komisijų pirmininkės: lešų teikimo Giedrė Mereckienė, Public Relations – Alė Kėželiene, LVV Ortopedinės operacinės Dana Kau-nienė; skyrių pirmininkės: Los Angeles Danguolė Navickienė, Philadelphia Jeanne Dorr, San Francisco Vyga Dikiniene, Lietuvos Elena Gervickienė.

Visapusiškai veiklai išvystyti šalia LVV komiteto ir skyrių yra sudaryti patarėjų ir savanorių kadrai.

LVV skyriai yra tiesiogiai atsakingi ir atsakingi LVV komitetui.

JAV LVV veikia pagal JAV įregistruotus įstatus, o Lietuvoje – pagal Lietuvos Respublikoje įregistruotus įstatus.

Tikslas ir įgyvendinimas

Nuo pat įsteigimo LVV veikla vadovaujasi vienu pagrindiniu tikslu: suteikti specifinę medicininę pagalbą Lietuvos vaikams su ortopedine negalia. Šios pagalbos suteikimas yra siekiamas šiais būdais:

Lietuvių kilmės vaikams, gyvenantiems Lietuvos Respublikoje, kuriems reikiamos

Prieš keletą metų kartu su tautinio atgimimo banga, pralabome ir apie skaudžias socialines problemas, kurios iki tol buvo laikomos neegzistuojančiomis. Viena iš tų problemų buvo vaikų su negalia padėtis. Totalitarinė sistema „išsprendusi“ problemą, izoliuodama šiuos vaikus nuo visuomenės ir bendraamžių. Devinto dešimtmečio pabaigoje tapo aišku, kad padėtis, mėginanti suteikti pagalbą šiems vaikams, yra tragiška. Buvo aišku, kad šioje srityje reikia viską iš pagrindų keisti. Tačiau nuomonės dėl permainingų strategijų ir taktikos smarkiai skyrėsi.

Valdžios struktūros (ministerijos, savivaldybės) iš pradžių vengė esminių reformų. Kadangi paveldėjome sistemą, kurioje vyravo didelės, centralizuotos internatinės įstaigos (institucijos), finansiskai išlaikomos tiesiogiai ministerijų, todėl buvo siekiama gerinti padėtį tose

statyta tik tada, kai bus įvesta Ortopedinėje operacinėje reikiama priemonė sistema. LVV Ortopedinėje operacinėje parūpinta neįsiekijama įranga yra pristatoma tik vieną kartą. Įrangos išlaikymas yra LVV Lietuvos skyriaus valdybos, LVV Ortopedinės operacinės vyr. chirurgo ir Vilniaus universitetinės Vaikų ligoninės vyr. gydytojo atsakomybė.

Kas šešis mėnesius ruošti LVV JAV medicininio kadro keliones. LVV Ortopedinėje operacinėje daryti pamokančias operacijas. Kita LVV JAV medicininio kadro kelionė bus 1994 m. lapkričio mėn. Bus daromos trapiųjų kaulų ir torakalinės pamokančios operacijos.

Supažindinti ir mokyti LVV Ortopedinės operacinės pagrindinį personalą su bendra ortopedinės ligoninės darbo eiga – aplinka, dokumentacija, bendravimu, prieš ir po operacinę gydymą – bus atvežami į Chicago Shriners ligoninę, dr. John P. Lubicky atrinkti, du chirurgai 6-12 savaitių dalinai stažuoti, be operacinių licenzijų. Pirmąjį LVV Ortopedinės operacinės personalo narių žadame atsiųsti šį rudenį, antrąjį – 1995 m. pavasarį.

1994-1995 m. eigoje bus sustatytas ir įgyvendintas LVV Lietuvos vaikų su ortopedinėmis negalėmis registracijos projektas. Jo tikslas yra nustatyti, kiek yra Lietuvos vaikų, su kokiomis ortopedinėmis negalėmis, kuriose Lietuvos vietovėse. Tikimasi iš surinktu duomenų sužinoti ir kur yra ortopedinių negalių pradžia. Šis projektas yra ypač opus LVV ateities konkrečios ir taikios veiklos gairių nustatymui.

Didžiausias rūpestis, kaip ir kiekvienai labdaros organizacijai, yra lešų telkimas. LVV komitetas nuolat ieško ir ieškos naujų būdų lešas surinkti, ne tik iš JAV lietuviškosios visuomenės, bet ir iš kitų tautų.

Sukonkretinti ir akivaizdžiai supažindinti visuomenę su LVV veikla yra ruošiamos LVV vaizduojamos lietuvių ir anglų kalba asmeniškai pristatymo ir su lietuvių ir anglų kalba įkalbėjimai. Bus kreipiamasi į JAV LB apygardas, apylinkes, lietuviškas ir amerikietiškas organizacijas, prašant LVV įtraukti ir savos veiklos renginių kalendorių.

Tesiamas kreipimasis į įvairius JAV fondus. Planuojama ir toliau, du kartus per metus – gegužės ir gruodžio mėn. – išleisti ir išsiuntinėti LVV žiniaraščius: gruodžio mėn. surengti LVV tradicini priėmimą; skyriuose tęsti lešų teikimo projektus renginius.

Nereikia užmiršti, kad specialistai, dirbantys vaikų su negalia srityje, ilgus metus gaudavo žinias tik iš rytų pusės. Tokios sritys, kaip specialioji pedagogika, (anksčiau vadinta defektologija ir vaikų psichiatrija), buvo stipriai paveiktos Maskvoje sukurto teorijų. Šiose teorijose neliko vietos asmenybei, vaiko

Dr. Dainius Pūras.

Ne paslaptis, kad keletą metų sunku buvo susigaudyti, kokios permainos vyksta vaikų su negalia srityje ir kas už ją yra atsakingas. Daug kas buvo nepatenkintas tokia sumažinti. Tačiau kurybingiems specialistams ir administratoriams pagaliau atsirado galimybė taisyti šiuolaikinius požūrius, dirbant su negalės palietais vaikais. Įvairiuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose kūrėsi naujos įstaigos, kurias galėjo lankyti vaikai net su pačiais stipriausiais sutrikimais. Pirmą kartą, kad dar prieš keletą metų tėvams tekdavo rinktis, išvežti vaiką iš namų visam gyvenimui į internatą, ar laikyti jį uždarą be jokios pagalbos namuose. Dabar jau nemažai vaikų gali lankyti dienos centrų ir mokyklų, o gyventi su tėvais namuose.

Naujam požiūriui įsitvirtinti labai padėjo pagalba iš užsienio. Dažniausiai ją tiesiogiai teikia arba organizuoja išeivijos lietuviai. Tai ir gausios labdaros siuntos vaikų įstaigoms, ir įvairūs seminarai specialistams, ir moralinė pagalba, remiant poityvias permainas vaikų gydymo, ugdymo ir reabilitacijos srityje.

Nereikia užmiršti, kad specialistai, dirbantys vaikų su negalia srityje, ilgus metus gaudavo žinias tik iš rytų pusės. Tokios sritys, kaip specialioji pedagogika, (anksčiau vadinta defektologija ir vaikų psichiatrija), buvo stipriai paveiktos Maskvoje sukurto teorijų. Šiose teorijose neliko vietos asmenybei, vaiko

ir šeimos stiprybės, psichoterapijai, socialiniam darbui. Vaikai buvo rūšiuojami ir pagydomi, mokytini ir nemokytini. Tėvai neturėjo teisės dalyvauti gydymo ir ugdymo procese. Todėl labai svarbu, kad vis dažniau mūsų profesionalai turi galimybę susipažinti su Vakarų pasaulio patirtimi.

Pastebimai pasikeitė ministerijų požiūris ir negalės palieštų vaikų padėtis. Sveikatos apsaugos ministerijos iniciatyva, 1994 m. pradėta vykdyti Lietuvos Respublikos vaikų psichinės sveikatos programa. Tai strateginė programa, numatanti bendruomenės lygio steigimą vaikams su proto ir emociniais sutrikimais. Vykdyti šią programą išpareigojo Sveikatos apsaugos, Kultūros ir Švietimo bei Socialinės apsaugos ministerijos.

Nauja požiūris ir negalės palieštų vaikų atspindi ir Sveikatos apsaugos ministerijos sprendimas skirti patalpas Universitetiniam vaikų psichinės sveikatos centrui Vilniuje. Šio centro likimas buvo neaiškus, kol jis trejetą metų gulėdė išnuomose patalpose, Valakampiuose. Pagaliau šiais metais Sveikatos apsaugos ministro prof. Jurgio Brėdikio iniciatyva centrui buvo suteiktos patalpos Vytauto gatvėje. Žvėryne, buvusios vaikų ligoninės patalpose. Prieš keletą metų sunku būtų įsivaizduoti įsteigti vaikams su negalia prestižiniame sostinės rajone, netoli Seimo rūmų pastato.

Pagaliam pradamos spręsti skaudžios vaikų teisių apsaugos problemos. Ilga laiką stengėms apgautinėti save, galvodami, kad Lietuvoje nėra fizinio ir seksualinio smurto vaikų atžvilgiu. Dabar jau aišku, kad Lietuvoje, kaip ir visame pasaulyje, vaikai dažnai tampa prievartos aukomis. Lietuvos Respublikos vyriausybė įkūrė vaikų teisių apsaugos tarnybą, kuri yra tiesiogiai atsakinga už šį skaudų klausimą.

Dar vienas džiugus faktas yra tai, kad vis daugiau atsakomybės imasi savivaldybės. Vilniaus mieste jau yra įkurtos įstaigos visų amžių tarpinių protiškai atsilikusiems asmenims – nuo gimimo iki suaugusiųjų amžiaus. Šis „Vilniaus modelis“ tampa demonstraciniu modeliu Lietuvos kaimynėms – Latvijai, Estijai, Baltarusijai, Rusijai – kaip galima siekti normalių gyvenimų, mokymosi, užimtumo ir darbo sąlygų protiškai nesveikiems vaikams ir suaugusiems net ir sunkioje ekonominėje valstybės situacijoje.

Nemažai žmonių Lietuvoje mėgsta kaltinti viską ir visus aplinkui dėl gyvenimo sunkumų. Jie užmiršta, kad, patys būdami piliečiai, turi teisę ir privalo aktyviai dalyvauti, kuriant pilietinę visuomenę ir naują Lietuvą. Tokį pilietiško pavyzdį parodė tėvai, profesionalai ir valdžios atstovai, steigiant tarnybas vaikams su negalia Lietuvoje. Per ginčus ir konfliktus pramokė toleruoti vienas kito nuomonę, vis dažniau susėdami apie apskrito stalo, priimdami sprendimus ir juos vykdam. Pasirodė, kad ir dabartinėmis sunkiomis sąlygomis galima sukurti Lietuvoje įstaigas, kurios grąžina Lietuvą į Europą ir pasaulį.

Dr. Dainius Pūras
„DOLERIS“ – GERIAUSIAS ŽMOGAUS DRAUGAS

Po netrumpo pertraukos Kaune vėl išaugo šunų paklausa. Labiausiai domimasi sarginiais rotveileriais veislės šunimis. Jie perkami namų, mašinų apsaugai, nemažai jų budi su sargais bankuose ir kontorose. Geras šuniukas su kilmės dokumentais kainuoja apie 200 dolerių. Kas antras keturkojis sargas Kaune turi tą patį vardą – Baksas. Vietiniame žargone tai reiškia „doleris“.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS
Asmeniška patarėja įvairių nuosavybės
pirkime bei pardavime, mieste ir pami-
esčiuose. Suinteresuoti skambinkite
BUDRAITIS
Bus.: 312-585-6100, res.: 312-778-3971

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(812) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuteris FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

HOUSE FOR SALE

By owner
St. Bede's area, corner brick ranch,
3 bdrms; 1 1/2 bath; carpeted thru-
out; finished bsmt; 2 car brick
garage; fenced in back yd. with
patio; c/a Call 312-582-0464.
Speak English.

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas bu-
tas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienas
arba dviem suaugusiems asmenims. Yra
šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 į mėn. +
„security dep.“ Kreiptis | Almu nuo 8 v.r.
iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

Išnuomojamas 6 kamb. 3 mieg.
butas Brighton Pk. apyl. Kreiptis,
tel. 312-376-7883.

FOR SALE

PIGIAI PARDUODAMA: kopėčios,
ilgos ir trumpos, pikniko stalai su skė-
čiais ir 3 suolais; valg. stalai, lovos an-
tgalis su lentynėle-spintelė; sofa-lova;
svetainės staliukai; lentynėle,
spintelės, susukamos užuolaidos
verandai ar langams; mot. tautinis
kostiumas (10-12 dydis); mašinėlė
sultims spausti; kalakuto pjautymo
lentis; stiklainiai vėkavimui; vyr. slides
ir pačiūžos; sniego kastuvai; „dehu-
midifier“. Skambinti po 5 val. p.p.,
tel. 708-423-4743.

MISCELLANEOUS

10%–20%–30% pigiau moke-
sit už apdraudą nuo ugnies ir auto-
mobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. – (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turio Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai,
garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MA-
ŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖ-
SINTUVUS.

H. Deckys
Tel. 585-6624

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. addi-
tions; kitchen, bathrm., basement
& deck construction; dry-wall hang-
ing & taping; aluminum siding, sof-
fit, fascia & seamless gutters;
replacement glass block windows;
shingle hot tar & modified rubber
and roll roofs. Expert at tearoffs;
complete tuckpointing; all colors;
chimneys rebuilt. Tel.
708-620-9942.

BUSINESS OPPORTUNITY

ZEPTER

Independent Sales Reps Wanted
Billion Dollars in Sales last year
First Time in the USA

Free Training, no investment
Great Opportunity – high commissions

Call Now

(312)-629-8686

VILEIŠIAI

TRIJŲ BROLIŲ DARBAI TAUTAI
Autorius Antanas Kučys

Inž. Petro, adv. Jono ir gyd. Antano
Vileišių biografijos, susijusios su
svarbiais lietuvių kultūros ir Lietu-
vos valstybės įvykiais. Petras –
žymiausias kovotojas už lietuviško
rašto laisvę ir pirmojo lietuviško
dienraščio steigėjas, Jonas –
Nepriklausomybės akto signataras,
pirmųjų Lietuvos vyriausybės narys,
pirmasis Lietuvos atstovas Va-
šingtono; Antanas – vienas žy-
miausių ano meto Vilniaus lietuvių
visuomeninių bei kultūrinių.
Visų trijų brolių darbai – tai
reikšminga atgimusių lietuvių tau-
tos istorijos dalis.

Knyga yra 624 puslapiai, iliustru-
ta istorinėmis nuotraukomis ir įris-
ta kietais viršeliais. Išleido Devenų
kultūrinis fondas. Gaunama „Drau-
go“ administracijoje. Kaina 27 dol.
Užsakant paštu dar pridėdama:
JAV-bėse 3.50 dol., į Kanadą –
4.00 dol., į visus kitus kraštus –
4.50 dol. Illinois valstijos gyvento-
jai sumoka dar 2.36 dol. mokesčių.
Užsakymus siųsti: **DRAUGAS**,
4545 W. 63rd Chicago, IL 60629.

**Vilniaus Universiteto Dainų
ir Šokių ansamblis**

Atlieka: Kepurinę, Brolio
sode, Du raito jojo, Leliūnų
Kadrilis, Parovėja, Rolenderis,
Pjesė skrabalams, Untyte, Į
šventę, Kadrilis ir polka, Jauni-
mo šokis.

Meno vadovas ir dirigentas –
Vidas Aleksandravičius. Choro
vadovas ir dirigentas – Vy-
tautas Abaris. Kanklių grupės
vadovė – Daiva Čičinskienė.
Orkestro vadovas – Kastytis
Mikiška.

Kasetė – stereo, 1989.
Kasetės kaina 10 dol., Illinois
gyventojams Tax 0.88 ct. Per-
siuntimo išlaidos: USA – 3 dol.,
Canada – 4 dol.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

LAIŠKAI

TURĖTŲ IR LUPTI, IR PLAUTI

„Draugo“ (rugsejo 2 d.) laišku skyriuje išspausdintame laiške K. Keblys vartoja Sveikatos skyriaus bendradarbę V. Kentautienę, kad ji pataria saugotis chemikalais apipurkštų vaisių ir daržovių. Autorius tvirtina, jog jis pats valgo neluptus, neplautus vaisius ir dar iki šiol nieko nekenkė. Nežinau, kiek K. Keblys metų ir kiek ilgai jis tokiais vaisiais valgo, bet iš laiško tono atrodo, kad jam tų neluptų vaisių reikėtų mažiau valgyti, tai ir į šį reikalą realiau žiūrėti.

Apie chemines priemones Amerikos (ir kitų kraštų) žemės ūkyje kalbama daug ir dažnai. Dėl daugelio organizacijų ir pavienių aktyvistų veiklos per pastaruosius dešimtmečius įvyko nemažai pasikeitimų teigima linkme, pvz., nustota vartoti DDT ir kitus labai pavojingus nuodus, tikrinami žemės ūkio produktai prieš paleidžiant į rinką ir kt.

Laiško autorius, atrodo, kartoją chemikalų pramonės pasiteisinimus, kuriais ta pramonė vis mėgina įtikinti vartotojus, kad jokių pavojų sveikatai nėra (taip daro ir tabako pramonė...). Tai verslo logika: juo labiau visi vartos chemines priemones, piktžolės ir kenkėjams naikinti, tuo geresnis jų gamintojams pelnas. Ilgai truko, kol didžioji civilizacijos pasaulio dalis atkreipė dėmesį į mūsų planetos taršą ir jos gyventojų sveikatos apsaugą, matyt, ne visiems žmonėms tas dar „užsiregistravo“.

Joana Žukienė
Orland Park, IL

TIESA NEMĖGSTA UŽRISTŲ AKIŲ

Kur dingio komunistai, kagebistai, stribai? Jų dabar Lietuvoje nėra, bet likę tik kovotojai už Lietuvos laisvę, kurie žygiavo su visa tauta, rankom susikabinę ir žadėjo Lietuvai gerovę. Kąžin kur šiandien ta gerovė, jei viskas smunka žemyn?

„Draugo“ atkarpoje rugsejo 1 d. Algimantas Liekis rašo: „Partizaninis judėjimas pradėjo gęsti – baigė išsekti krašto jėgos. Tūkstančiai aktyviausių patriotų žuvo, daug kalėjo kalėjimuose, koncentracijos stovyklose, buvo išblaškyti po Sibiro platybes. Prieš lietuvių partizanų pastoviai kovojo apie 100,000 gerai ginkluotos sovietinės kariuomenės, KGB dalinių, kurių apie 8-10 tūkst. „sribų“ ir t.t.“ Į lietuvių partizanų eiles infiltruodavo lietuviai kagebistai ir stribai, kaip šnipai „nos išduodavo: „Kaip minėta, vidutinis partizanavimo laikas iki žūties ar arešto buvo tik apie 1.5 metų“.

Atš manyčiau, laikui pasikeitus, visi būvę komunistų partijos vadai, kagebistai, stribai turėtų būti nubauti mažiausiai 10 metų kalėjimo ir turto konfiskavimu. „KGB buvo sukūrusi visuotinę sekimo, įskundimų sistemą, kurios iki tol pasaulis nežinojo“.

Antanas Marma
Chicago, IL

DĖL SEMINARO WASHINGTON, DC

Š.m. rugpjūčio 31 d. „Draugo“ laidoje išspausdintas D. Bindokienės vedamasis „Rimti darbai ir švytintys finalai“ JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos organizuojamame vienos dienos seminare Washington, D.C. mato ir „iškilmingą renginį“ ir kadenciją baigiančios JAV LB Krašto valdybos darbų apvainikavimą „švytinčio finalu“. Nebūdamas kukliu, vis dėlto noriu pastebėti, kad seminarą reklamuojant tokio

įspūdžio nesiekėme sudaryti. Prisibijau, kad seminaro dalyviai po tokio įvertinimo gali jaustis apvilti.

Keli paaiškinimai dėl š.m. rugsejo 16 d. (vedamajam minima klaidingai rugsejo 15 data) įvyksiančio JAV LB visuomeninių studijų seminaro:

1. Seminaras ruošiamas pagal nusistovėjusią tradiciją. Kartą metuose JAV LB VRT-ba suteikia progą susiburti visuomenine/politine veikla besidomintiems asmenims. Panašiai kaip mokytojų studijų savaitėje Švietimo taryba stengiasi praturtinti lituanistinių mokyklų mokytojų žinias, taip ir VRT-ba siekia konferencijomis ir seminarais praplėsti visuomenininkų akiratį ir „pakelti dvasią“.

2. Washington įvyksiantis seminaras turi dar ir tikslą JAV valdžios pareigūnams pade monstruoti JAV LB Tarybos narių ir LB aktyvistų rūpestį Lietuva. „Washington Times“ š.m. rugsejo 6 d. laidoje James Morrison konstatavus patikimą žinią apie Baltijos valstybių dalinį palikimą Rusijos įtakos sferoje (Valstybės departamento cinikai šiam dokumentui suteikė Jalta II vardą), dar labiau paaiškėja svarba mums būti matomiems ir girdimiems Washington. Valdžios pareigūnams priminsime, kad Rusijos „artimo užsienio“ doktrina, Karaliaučiaus karinis tranzitas, ir tebesitęsiantis Rusijos ekonominis spaudimas Lietuvai rodo Lietuvos nepriklausomybės trapumą ir yra būtinas Clintono administracijos dėmesio. Lietuvai taip pat yra būtina gausesnė JAV užsienio parama, nes dabartinė parama nėra pakankamai efektyvi. Taip pat diplomatiškai pasakysime, kad mes, panašiai, kai ir Amerikos žydai, rūpinamės savo tėvų kraštu ir esame pasiruošę veikti, kad JAV aiškiai stovėtų Lietuvos pusėje.

3. Vedamajame pakartojamas LB konferencijoje Southfield, MI 1993 metais nedalyvavusių kelių mūsų žurnalistų paskleistas mitas, kad pranešimus pateikė vyriausybės ir Seimo partijų atstovai užsienio lietuviams visko pridėję, o grįžę į Lietuvą pažadų neįsėdėjo. Vienintelis pažadas, kuris buvo duotas dėl palengvinimo užsienio lietuviams gauti pilietybę. Seimas įstatymo pakeitimus priėmė 1993 metų gruodžio 7 d.

4. Nesame nei vienas programos dalyviui išpareigoję apmokėti kelionės išlaidų. Taip pat nemokam honorarų nei lietuviams, nei amerikiečiams svečiams. Atvykstantieji seminaro dalyviai ne tik paaugos prarastą darbo dieną, bet taip pat iš savo kišenės apmokės visas išlaidas, įskaitant ir 50 dol. registracijos mokestį. Seminaro dalyviams neprižadame „švytinčio finalo“, bet garantuojame turiningą, akiratį praplečiančią ir darbui uždegančią seminaro programą.

Algimantas Gečys
JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm.

GERAS PAVYZDYS

Susiskaldymas užsienio lietuvių tarpe yra didelis. Svarbiausia, kad iki šiol buvo per mažai kreipiama dėmesio į rinkėjų pageidavimus.

Ivyksiančioje rugsejo 17-18 d. LB XIV Tarybos suvažiavimo dienotvarkėje yra įrašyti net 47 svarstymo punktai.

Gerą pavyzdį parodė JAV LB Vakarų apygardos valdyba Los Angeles, vadovaujama pirm. V. Gedgaudienės. Prieš išvykstant apygardos atstovams į suvažiavimą, jie susaukė lietuviškų organizacijų pirmininkus ir kitus veikėjus susitikti visiems kartu ir aptarti Taryboje svarstomus klausimus.

Tai yra sveikintinas ir geras dalykas. Jeigu šį pavyzdį panaudotų kitos JAV Lietuvių apygardos ir atkreiptų didesnį dėmesį į visų lietuvių pageidavimus, tai mūsų tarpe būtų pozityvus veiksnys.

Visuomenė laukia ne tik sprendimų raštu, bet ir jų vykdymo praktiškai.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

TAI VADINAME PLAGIATU

Prof. Alfred Erich Senn, 11 straipsnių autorius „Lituanus“ žurnale, prieš tris mėnesius paskelbtame straipsnyje „Baltic Studies“ žurnale rašė, kad, jei 1922 metų nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje buvo palyginti didelės procentais Vakaruose išsimokslinusių žmonių, tai 1992 m. nepriklausomoje Lietuvoje tokių žmonių – beveik nei vieno.

Paskaičius „Draugo“ pirmą puslapį rugsejo 10 d. „Kiek lietuvių gyvena JAV“, prisiminiau prof. A. Senn teigimą, štai kodėl: nors J. Kavaliūnas „Lituanus“ žurnale paskelbė žodis žodį, kad patį vos prieš kelias savaites, bet į „Draugą“ rašantisys nesumini nei autoriaus Kavaliūno, nei kad tai „Lituanus“ žurnale išspausdinti duomenys, o užuot to rašo, kad tai praneša Lietuvos ambasada Vašingtone – per Vilnių. Matyti tai sovietinės filosofijos pasekmės: kas tavo, tai ir mano. Vakaruose tai įvardintume plagiatu – literatūrine vagyste.

Jonas Kučėnas
Chicago, IL

LIETUVA KYLA

S.C. Rowell iš Klaipėdos universiteto centro Vakarų lietuvių ir Prūsijos istorijai šiais metais išleido istorinį veikalą „Lituanian Ascending: A Pagan Empire Within East – Central Europe, 1295-1345“, Cambridge University Press, kur pirmą sykį Vakarų Europos kalboje per 375 puslapius, iliustracijas, žemėlapius, geneologines lentelės parodoma kaip Lietuva pasidarė tarptautine galybe. Iš savo pilies Vilniuje Gediminas valdė valstybę, kuri sudėdėjo ne vien tik iš etniškos Lietuvos, bet ir iš ortodoksinės Rusijos vakarinę pavaldu, net didesnės Rusijos teritorijos negu valdomos Maskvos didžiojo kunigaikščio. Kai Lietuva išskyla, tai nuo 1320 metų Lietuvos valdovas tampa svariu politiniu žaidėju tarp popiežiaus ir imperatoriaus, teutonų ir slavų, katalikų ir ortodoksų. Ši knyga papildo ir sustiprina ankstyvesnius veikalus, parašytus Henryk Paszkiewicz lenkų kalboje, Zenono Ivinskio lietuvių kalba ir Terentevich Pashuto rusų kalba.

Vertinga dovana mokiniams, pradedantiems naujus mokslo metus.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

NAUJA VLIKO RAIDOS APŽVALGA

Pernai Lietuvoje ryšium su Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto 50 metų veiklos sukaktimi buvo išleista 48 puslapių knygelė „Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas, 1943-1993“, kurią sudarė Alg. Liekis, Genocido ir rezistencijos instituto direktorius. Knygelėje rašoma, kad „ši trumpa VLIKO raidos apžvalga, parengta pagal numatomą išleisti išsamia jo istoriją“.

VLIKO paskutinioji valdyba taip pat svarstė istorijos išleidimą ir buvo pakviestas savo narį istorijos dr. Algirdą Budreckį parašyti, bet iki šiol apie tai nieko nebuvo girdėta. Todėl dabar turbūt susirūpinta šia istorija išleisti Lietuvoje, kur aktyviai reikiama buvęs jo paskutinės valdybos pirmininkas dr. K. Bobelis.

Knygelę pradeda tarsi įvadu, kuriame siekiama įrodyti, kad VLIKas buvo ne kokia paprasta organizacija, bet turėjusi „lietuvių tautos mandata“ vadovauti jos kovai dėl nepriklausomos, demokratinės Lietuvos valstybės atkūrimo tėvynėje ir užsienyje, kur priverstinai turėjo pasitraukti“.

Tai įrodyti cituojama VLIKO 1944 m. vasario 16 d. deklaracija ir 1948 m. Vokietijos pasirašytas susitarimas tarp VLIKO ir iš Lietuvos atvykusio partizanų vadovo Juozo Lukšos. Tačiau knygelės autorius nepastebėjo, kad šie du dokumentai skirtingai apibūdina VLIKO mandata.

Vasario 16 d. deklaracija buvo skirta okupuotajai Lietuvai veikiant rezistenciniam VLIKui, Vokietijos atsikūrus VLIKas savo veiklos mandata išvedė iš Vasario 16 d. deklaracijos, tačiau jis veikė užsienyje ir negalėjo tiesiog vadovauti Lietuvos išlaisvinimo pastangoms krašte, kur kūrėsi naujos politinės ir karinės grupės. Todėl Vakarų prasišveręs Lietuvos partizanų atstovas J. Lukša Vakarų Vokietijoje 1948 m. pasirašė su VLIKu tokį susitarimą: „Lietuvos valstybės laisvinimo kovai vadovauja: a) krašte – ten susikūręs krašto rezistenciją apjungęs organas, b) užsienyje – VLIKas ir jo vykdomoji taryba, kurie esamose sąlygose vykdo Lietuvos valstybės valdžios funkcijas“.

Taigi, VLIKO mandatas buvo apribotas vadovavimu Lietuvos laisvinimui tikrai užsienyje. Jis buvo patvirtintas ir jo grupių 1963 m. susitarime: „Lietuvos laisvės kovos vieninga vadovybė laisvajame pasaulyje yra apsijungęs Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas“. Toks punktas buvo įtrauktas ir į VLIKO statutą (įstatus), kuris buvo VLIKO seimo 1964 m. priimtas ir paskui 1965, 1970 ir 1981 metais seimo patvirtintas. Po šio įvado apie VLIKO man-

datą knygelė yra tarsi suskirstyta į dvi dalis. Pirmojoje aprašomas steigimasis okupuotoje Lietuvoje 1943 m. ir jo veikla Vokietijoje bei Amerikoje. Tačiau nieko neminima apie 1988-1991 metų laikotarpį, kada Lietuvoje susikūrė Persitvarkymo Sąjūdis ir buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas. Tiesa, VLIKas šiuose įvykiuose aktyviai nedalyvavo ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymui nevadovavo. Tačiau jis remė laisvėjimo pastangas Lietuvoje ir ragino užsienio valstybes pripažinti Lietuvos valstybę. Į Europos Sąjungos ir bendradarbiavimo konferenciją 1991 m. Maskvoje buvo pasiuntęs grupę valdybos narių paremti Lietuvos priėmimą į šią tarptautinę organizaciją, tačiau savo rašte anglų kalba konferencijos dalyviams nebesivadino Vyriausiojo (Supreme), bet paprastu Committee for the Liberation of Lithuania. Nepaisant to, 1988-1991 m. laikotarpis yra svarbus VLIKO istorijoje ir neturėjo būti pamirštas šioje apžvalgoje.

Antroji knygelės dalis yra skirta visų devynių VLIKO pirmininkų aprašymui. Šio skyriaus reikalą knygelės autorius taip aiškina: „VLIKO veikla, kaip minėta, tai daugiausia valdybos, tarybos, seimo, VLIKą sudarančių partijų ir organizacijų veikla. Ji ypač priklausė nuo pirmininko iniciatyvumo, veiklumo“. Tačiau ne visų buvusių VLIKO pirmininkų „iniciatyvumas“ VLIKO veiklos aprašyme yra ryškus. Kai kurių vardai visai neminimi. Daug kur pasitenkinama vietoj pavardžių vartoti tik VLIKO pavadinimą. Todėl specialiaje skyriuje apie pirmininkus išryškinama jų veikla. Kiekvienam skiriama maždaug po puslapį. Išimtį sudaro prel. M. Krupavičius, kuriam skirta du puslapiai, ir dr. K. Bobelis – keturi puslapiai. Jie yra ilgiausiai pirmininkavę VLIKui: prel. Krupavičius – 10 metų, dr. Bobelis – 13 metų, neskaitant dr. K. Valiūno, kuris vadovavo VLIKui 12 metų, ir dr. A. Trimako – 7 metus, kurių veiklos aprašymui pasitenkinta po vieną puslapį.

PETKŲ ŠEIMOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

deda daug pastangų, reikalui iškilus, patarnauti Jūsų šeimai. Visai neseniai mes pastatėme naują laidotuvių įstaigą Lemont, IL. Šie didžiuliai ir gražūs namai skirti patogumui šeimų, kurios išsikėlė į pietinius ir vakarinius priemiesčius.

Mes taip pat galime pasidžiaugti, kad priklausome „The Suburban Family Funeral Home“, Cicero, IL. Ši, pagyrimus laimėjusi, įstaiga yra puikiai įrengta, turi daug vietos automobiliams pastatyti ir aptarnauja artimuosius vakarinius priemiesčius.

Taigi, šios yra mūsų nuoširdžios pastangos suteikti pagalbą ir suraminimą Jūsų šeimai liūdesio valandose.

Visos šeimos, kurioms mes patarnavome Cicero ir Berwyn miestų apylinkėse, reikalui iškilus, gali kreiptis į Petkus-Butkus įstaigą.

PETKUS IR SŪNUS Laidotuvių direktoriai

Mūsų šeima patarnauja Jūsų šeimai nuo 1929 m.

PETKUS LEMONT CHAPEL
12401 S. ARCHER AVE (AT DERBY RD.)
LEMONT, IL 60439
708-257-6667

PALOS HILLS CHAPEL
10201 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, IL 60464
708-430-4455

PETKUS MARQUETTE CHAPEL
2533 W. 71 ST.
CHICAGO, IL 60629
312-476-2345

CICERO CHAPEL
5940 W. 35 ST.
CICERO, IL 60650
708-652-1003

Nemokamas tel.
800-994-7600

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą su pristatymu į namus.

AIR CARGO skubiems siuntiniams.

Pervedame pinigų doleriais.

Persiunčiame baldus.

MAISTO SIUNTINIAI

Tinka sveikinimams arba švenčių proga, tik \$29.-
Kava tirpi, kava malta, arbata, vaisių koncentratas, sausainiai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai.
Didesnis, su daugiau produktų - \$39.-
55 svarai, įvairaus maisto rinkinys - \$98.-

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją apie maisto siuntinius.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

JAV Saugumo tarybos ir Valstybės departamento pareigūnai kalbės JAV LB Visuomeninių studijų seminare dalyviams apie prez. Clinton administracijos politiką Rytų Europos ir Baltijos valstybių atžvilgiu. Šiame seminare posėdyje galės dalyvauti asmenys, kurie per JAV LB Visuomeninių reikalų įstaigą Washington (tel. 703-524-0698) iš anksto bus pateikę būtinas asmenines žinias ir perėję saugumo patikrinimą. Posėdis vyks 3 val. p.p. Baltiesiems rūmams priklausančiame Old Executive Office Bldg. pastate, Indian Treaty Room.

Lietuvos vyčių 36 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 19 d., antradienį, 7:30 val. vak., Mer-gelės Marijos Nekalto Prasi-dėjimo parapijos salėje, 4420 S. California Ave. Susirinkime bus renkama nauja kuopos valdyba ir aptariama metų veikla. Kuopa sveikina savo pirmi-ninkę Evelyn Oželis, kuri neseniai buvusioje 81-ame Vyčių suvažiavime buvo išrinkta į Lietuvos vyčių Centro valdybą.

Vėl bus kepami lietuviški blynai! Ateinantį sekmadienį, rugsėjo 18 d., po 8, 9 ir 15 ir 10:30 val. šv. Mišių švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, parapijos salėje bus lietuviškų blynų pusryčiai, pirmą kartą po vasaros atostogų. Visas pusryčių pelnas skiriamas parapijos parmai. Visuomenė kviečiama pasinaudoti šia proga – skaniai pavalgyti pusryčius ir tuo pačiu paremti lietuvišką parapiją.

„Lietuvos Vaikų vilties“ globotinis Rokas Andriuskevičius su mamyte Nijole Čikagoje.

x „ŽAIBAS“ jungiasi ir talka padėti vargstantiems Lietuvos vaikams. Po ansamblių iš Lietuvos pasirodymo, „SAULUTĖS VAKARĖLYJE“ šokiams gros „ŽAIBAS“, kuri sudaro: Andrius Utz, Andrius Panaras, Linas Gierštikas ir Dainius Brazaitis. Norėdami paremti bedalius vaikučius, mūsų studentai atsiskė honoraro. „Saulutė“ nuoširdžiai dėkoja „ŽAIBUI“. Bilietai \$5 auka. Visuomenė kviečiama nepraleisti neeilinio šalpos vakaro penktadienį, rugsėjo 16 d., 7 v.v., Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Informacija: Indrė 708-541-3702.

Lietuvos vyčių Vidurio Amerikos apygardos metų ketvirčio susirinkimas ir valdybos rinkimai bus šeštadienį, rugsėjo 17 d., 1 val. punktualiai, Marijos Nekalto Prasi-dėjimo parapijos salėje. 11:30 val. r. ten pat bus bendri priespiečiai. Rezervacijos priimamos, skambinant Evelyn Oželis 312-254-7553. Visi kuopų valdybų nariai ir visi apygardos Lietuvos vyčiai yra raginami dalyvauti šiame svarbiame susirinkime.

Beverly Shores šv. Onos bažnyčioje šį sekmadienį, rugsėjo 18 d., 12 val. šv. Mišias auko kun. Juozas Vaišnys, SJ. Po pamaldų, 1 val. p.p., vyks Lietuvių klubo susirinkimas „Pines“ restorane. Susirinkimo globėjai yra dr. Rimas ir Janulė Vieniūnai.

P. Vieračiai, gyv. Chicago, IL, užsisakė sau ir savo bičiuliams stalą į „Draugo“ suakutintą banketą, kuris įvyks rugsėjo 25 d., Martiniuke salėje.

Jėzuitų gimnazijos suakutis Kaune bus švenčiama rugsėjo 23 ir 24 d. Čikagoje ir jos apylinkėse gyvenantieji tos gimnazijos alumnai septyniadešimtos suakuties šventės ir paminėti renkamės rugsėjo 23 dieną, penktadienį, 6 val. vakare Palaimintojo Jurgio Matulio misijos bažnyčioje Lemonte. Po šv. Mišių visi susibursime Pas. Lietuvių centre „Bočių menėje“ pobūviui ir prisiminimams. Dalyvauti kviečiami alumnų žmonos. Informacijas teikia Vytenis Statkus, tel. 708-447-6838.

Lietuvių Tautinės sąjungos seime, Detroito ambasadoriaus Aniceto Simučio diplomatinį kelią vaizdžiai nupasakojo Lietuvos gen. konsulas Vytautas Čekanauskas iš Los Angeles, CA, o ne dr. Leonas Kriaučeliūnas, kaip buvo parašyta penktadienį, rugsėjo 9 d. laidoje „Drauge“. Už klaidą atsiprašau. Z.J. Ta pačia proga pažymėtina, kad A. Simučiu ir toliau paliktas ambasadoriaus titulas (po nuotrauka pažymėta „buves“). Red.

Lietuvos generalinis konsulas, sąsąjės su Lietuvos Respublikos prez. Algirdo Brazausko atvykimu į Čikagą, kviečia visų lietuviškų organizacijų atstovų pasitarimą trečiadienį, rugsėjo 14 d., 7 val. v. Balzoko muziejaus patalpose – 6500 s. Pulaski.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnauksienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

x TRANSPAK TALPIN-TUVAI į Lietuvą su siuntiniais siunčiami kas savaitę. Skubiems siuntiniams – air cargo. Pervedami pinigai doleriais. Pasirinkimas maisto siuntinių nuo \$29 iki \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

Bilietus į „Draugo“ gimtadienio puotą įsigyti ir stalus užsisakyti galima „Draugo“ administracijoje kasdien darbo valandomis. Maloniai kviečiame svečius iš arti ir toli atvykti rugsėjo 25 d. į Martiniuke pokylių salę ir linksmai, kartu su aštuoniadešimt penkerių metų dienraščiu, švęsti jo garbingo amžiaus sukaktį.

„Gintaras“, Toronto lietuvių jaunimo ansamblis gastroliuos Čikagoje. Jo koncertas bus sekmadienį, spalio 9 d., 3 val. p.p. Jaunimo centre. Maloniai kviečiame visus į šį koncertą ir prašome nepraleisti progos pasigrožėti Toronto jaunuolių lietuvių programa, pavadinta „Iš senelės skrynios“. „Gintaro“ koncertą rengia „Grandis“.

Lietuvos vyčių 112 kuopos pirmasis po vasaros atostogų susirinkimas bus antradienį, rugsėjo 20 d., 7:30 val. vak. švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Numatomi naujos valdybos rinkimai, todėl visus kuopos narius prašome susirinkime būtinai dalyvauti. Dabartinės valdybos nariai visus susirinkusius pavašins.

Verslininkai, atvykę iš Lietuvos, padarys pranešimą ketvirtadienį, rugsėjo 15 d., 7:30 val. Balzoko Lietuvių kultūros muziejaus salėje. Bus proga išgirsti verslo specialistus iš Klaipėdos, Šiaulių, Daugėliškių statybinių medžiagų kombinato, Mažeikių „Naftos“ bei Pavenčių cukraus fabriko atstovus. Visus kviečia „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis.

Dail. Nijolės Dirvianskytės meno darbų parodos atidarymas įvyks penktadienį, rugsėjo 16 d., 7 val. vak., Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre.

Dr. Romualdas Povilaitis gražiai paminimas š.m. „Daily Southtown“ laikraščio rugpjūčio 30 d. laidoje. Pažymima, kad jis lietuvis, atvykęs į šį kraštą po II pas. karo, vertėsi sėkminga praktika. Jis taip pat sielojasi, kad Lietuvoje žmonių dantų stovis labai prastas, daug net jaunų žmonių praranda dantis dėl netinkamo arba nepakankamo gydymo. Dr. Povilaitis nepasitenkina vien rūpesčiu – su kitais kolegomis lietuviams dantistais yra įsteigęs Dental Assistance Foundation to Lithuania organizaciją, kurios tikslas: padėti įvesti Lietuvos dantų gydytojus ir modernią Vakarų techniką. Straipsnelyje pažymima, kad šį mėnesį Kaune atidaroma šešiavietė dantų gydymo klinika (apie tai jau keletą kartų rašyta „Drauge“).

Povilaitis straipsnio korespondente Anita Huslin sakė: „Aš netikėjau, kad kada nors galėsiu grįžti į Lietuvą“, bet dabar jo troškimas išsipildė. Jo tėvas, buvęs nepriklausomoje Lietuvoje valdininkas.

x Milda ir dr. Romualdas Povilaitis į Lietuvą su siuntiniais siunčiami kas savaitę. „Lietuvos našlaičių globos“ komitetui vieno našlaičio metinį – \$150. Komitetas našlaičio vardu dėkoja: 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Žmonės nuolatiniams aukomis remia Lietuvos našlaičius. Tie geri žmonės, atsiuntę „Lietuvos našlaičių globos“ komitetui aukas, yra: Birutė ir Juozas Briedžiai \$50, Julija Gylėnė \$30, Leonora S. Senuta iš MA \$1. Komitetas našlaičių vardu aukotojams dėkoja.

x Cleveland, OH maldos būrelis globoja našlaidi Lietuvoje. Per A. Petukauskienę, kas mėnesį „Lietuvos našlaičių globos“ komitetui atsiunčia \$20.

Dr. Antanas ir Aldona Lipskiai, gyv. Wood Dale, IL, negalėdami dalyvauti „Draugo“ suakutintame bankete, atsiuntė 70 dol. auk. Dėkojame už taip reikalingą spaudai paramą.

„Mielasis „Drauge“, kuris mane lankai nuo 1949 metų kovo pradžios, kuris 1955 m. buvau suteikęs kredencialus dienraščiui atstovauti Hollywood filmų pramonėje, man buvo garbė su „Drauge“ bendrauti ir jame bendradarbiauti daugelį metų. Linkiu, kad dienraštis išsikapstytų iš finansinių vargų ir vėl stipriai atsistotų ant lietuviškų, patriotiškų, tvirtų kojų“, – taip rašo iš Los Angeles, CA Juozas Kaributas, atsiuntęs „toms dienraščio kojoms sutvirtinti“ net 910 dol. auką. Esame dėkingi J. Kaributui už šią paramą ir už visą bendradarbiavimą bei palankumą „Draugui“. Linkime ir jam gyvuoti ilgus, tvirtus, sveikus metus!

NEUŽMIRŠTAMOS VASAROS DIENOS

Jau prieš savaitę pradėjo šurmuliuoti Seklyčios antrasis aukštus. Širdingai pakviesti vyksta į „Lietuvos Vaikų vilties“ pirmininkės Gražinos ir jos vyro Jim Liautaud vasarvietę Wisconsin valstijoje. Kas lėktuvu, kas automobiliu, palydėti Jūratės Budrienės, skubėjo susitikti su saule, mišku, ežerais.

Pasitiko dieviškas gamtovaizdis, malonūs žmonės; net ir skausmas, negalios paliestiems vaikams tapo mažesnės, kai tiek išpuždi aplink. Nepamiršamos kelionės laivu aplink ežerą, žvejiojimas, maudymasis ežere, grybavimas miške tvirtino vaikus fiziškai ir dvasiškai.

Su kokių džiaugsmu Jolanta iš Kavarsko ir Jurga iš Vilniaus kryptaus mados ežerą. Daug smulkių, bet reikšmingų savarankiškų žingsnių nuėjo Vytukas iš Panevėžio ir Rokas iš Kulautuvos. Negalėjo Irmutės iš Panevėžio mama išvilioti iš ežero; mergaitė pajutusi žingsnių lengvumą vandenyje dar ir dar norėjo „eiti“. Justinas iš Vilniaus vis svajojo pagauti didžiausią žuvį, tačiau kokių nuostabių žuvų pamatėme žuvų muziejuje. Kiek džiaugsmo buvo vaikams, kai kiekvienam teko laimėti pagauti pirmą savo gyvenime žuvį. Lyg pamojus burtų lazdele, fejai Gražinai ir saldinių karalystėje kiekvienas vaikas galėjo žertis saldinių kiek nori.

O kokią puikią kelionę pado-vanojo „Lietuvos Vaikų vilties“ savanorė Birutė Vindašienė Irmutei ir jos mamai, važiuojant į vasarvietę. Kaip nepailstamai visą kelią pasakojo apie Amerikos gamtą, jos ypatybes, žmonių papročius, vis su meile įterpdama atsiminimus apie Lietuvą, savo vaikystę. Ir vasarvietėje, kaip motina rūpinosi ne tik vaikus, bet ir mamomis, kad ko netrūktų, kad būtų įdomu. Kiek žaidžė vakarų praleista prie laužo; kiek puikių lietuviškų dainų sudainuota, kiek pravaikščiota nuostabiomis prisiminimų takais.

Niekad nenuilstantis „Lietuvos Vaikų vilties“ savanoris Albinas Hoffmannas vežiojo vaikus miško keliais, aprodymas įdomiausias miško vietas. Vakarašis savanoris A. Hoffmannas dukra Brigita mamas iš Lietuvos mokė gaminti amerikietiškus patiekalus. Nepraig-davo vakarai prie bendro stalo, kas vakarą ragaujant skirtingų tai amerikietišku, tai lietuvišku patiekalus.

Mamos švelniais žvilgsniais sekė savo vaikus, jų tvirtėjančius žingsnius. Vaikai iš Lietuvos mokėsi nugalėti skausmą, pamiršti skriaudą, už gerą atsimokėti geru. Neužmiršamos vasaros dienos...

„Lietuvos Vaikų Vilties“ mamos ir tėvai

Liaudies dainų ir šokių ansamblis „Suktinis“ (iš Kauno) svečiuose pas Illinois gubernatorių Jim Edgar, jo įstaigoje Čikagos vidurmiestyje.

Nuotr. Indrė Tjūnelienė

Spalio 1 d., šeštadienį, puošnioje Condesa del Mar salėje, 12220 S. Cicero Ave, vyks Akademinių Skautų Sąjūdžio 70 metų jubiliejinis pokylis. Bus trumpa meninė programa, karšta vakarienė, šokiai ir pasilinksminimas. Tolimesnė informacija teikia fil. Jolanda Kerelienė, tel. 708-257-2558.

LINKSMA TREČIADIENIO POPIETĖ

Ne karštą paskutinę rugpjūčio 31 d. Seklyčios susirinko vyresnieji į savo popietę. Lygiai ant-rą val. pasirodė muz. Faustas Strolia, kuris buvo sutiktas gausiais plojimais. Tuo tarpu programų vadovė Elena Sirutienė sveikino susirinkusią publiką. F. Strolia linksmai šypsodamasis, papasakojo savo išpuždžius iš didingos Dainų šventės Vilniuje. „Lietuva tikrai nuostabi, o Dainų šventė neužmirštama“. Jam buvusi garbė diriguoti savo tėvelio muz. Juozo Stroliaus sukurta giesmė „Parveski, Viešpatie“. Jis taipgi parodė visiems keletą nuotraukų, nepaprastai puikių padarytų, parodė gautą paštu Dainų šventės programos lkną ir skarelę su laisvės statula. Visa tai paleido per salę visiems apžiūrėti. Papasakojo apie išpuždį susitikimą su žmonos gimimėmis Tauragėje, kurių jis niekada nebuvo matęs. Papasakojo apie Dainų šventę Kaune ir po to – puikias vaišes Kūno kultūros rūmuose, kur vyko linksmai šokiai. Tiesa, repetacijos užėmė daug laiko, nes vyko kelias dienas. Bet užtat choristai gavo veltui pietus įvairiuose restoranuose. Vakarais buvo daug įvairių renginių daugelyje vietų, kurie ršosi su Dainų švente. Buvo pagerbti mirusieji muzikai Kauno ir Antakalnio kapinėse.

Po šio savo pasakojimo jis sėdo prie pianino, ir prasidėjo dainų programa. Prieš tai buvo išdalyti lapai su dainų tekstais. Pirmoji daina buvo pati išpuždingiausia: „Tai gražiai gražiai...“, kurią ne visi dar mokėjo, todėl ją kartoję apie 3 kartus. Paskui jau dainavome žinomesnes iprastines dainas, kaip „Ant kalno karklai siūbavo“, „Tykus vakars be vėjo“, patriotinę „Lietuva brangi“, „Linksmumas eina per girias“, visų mėgstamą „Plaukia sau laivelis“ ir kt., iš viso 11 dainų. Kai kurie ėmė žvalgytis į laikrodį, tad programą užbaigė ta pačia daina, kur ir pradėjo.

Visų vardu E. Sirutienė dėkojo muz. F. Stroliai už jo norą bendrauti su vyresniais, padėti jiems skambiomis dainomis užmiršti kasdienius rūpesčius. Kvietė visus pietų. Pasitiprinus pietumis, josios pagalbininkės jau platino bilietus laimėjimams, nes fantais buvo apkrautas visas stalas. Traukimas užėmė dar kiek

laiko, bet visi buvo patenkinti, ypač tie, kuriems nusišypsojo laimė. Popietė praėjo linksmai ir jaukiai, bendraujant mielose Seklyčios patalpose.

Apol. P. Bagdonas

ST. POVILAITIS KONCERTAVO ČIKAGOJE

Lietuvos estradinio dainavimo žvaigždė Stasys Povilaitis jau anksčiau čikagiečiai girdejo kelis kartus. Vėl jam atvykus į Čikagą rugsėjo 10 d. estradinis muzikos koncertas buvo suruoštas kompozitoriaus Vlodo Jakubėno draugijos, vadovaujant Edvardui Šulaičiui. Koncertas įvyko Jaunimo centro kavinėje, dekoruotoje puokštėmis gėlių, balionais ir tautinėmis juostomis. Su šeštadienio estradine muzika derinosi ir gėlimis, žvakėmis papuošti kavinės stalai, kavos ir užkandžių bufetas bei kuklus baras. Dalyvius viliojo solisto kasetės ir plokštelės „Po 20 metų“.

Dainininkas koncertą pradėjo daina „Aš norėčiau grįžti“. Ją sekė dainos apie langus su namų šiluma, apie rugius ir vakarų giedrumą, apie užgesusius žiburius ir paklydusią ramunę. Skambėjo spaudos pokylio valsas ir klasikinės JAV džiazas.

Po pertraukos, kuri buvo skirta visų vaišėms, St. Povilaitis pakvietė pasišokti prie jo dainų ir Lietuvos TV kapelos muzikos. Kvietimą dalyviai mielai vykdė per koncerto antrąją dalį.

Koncerto dalyvių buvo

maždaug šimtinė. Daug nese-niai atvykusių iš Lietuvos.

Br. J.

IŠ ARTI IR TOLI

NAUJO SEZONO ATIDARYMAS MIAMI LIETUVIŲ KLUBE

Vasaros metu gražiai sutvarkytas ir atnaujintas Miami Lietuvių klubas naujam sezonui bus atidarytas sekmadienį, spalio 9 d., 2 v. p.p. Ta proga vietinės meninės jėgos ruošia trumpą pramoginę programą. Sekmadieniais klube vėl bus galima skanėti gardžiais pietumis. Klubo valdyba ir valgyklos šeimininkė kviečia visus narius ir svečius dalyvauti naujojo sezono atidaryme.

STOVYKLOS JUBILIEJUS

Kviečiame visus buvusius stovykautojus ir vadovus į 25 m. „Neringos“ jubiliejinį suvažiavimą spalio 7-10 d. „Neringoje“. Informacija ir registruotis pas Antaniną Zmuidzinaitę 718-237-4165. Šiame suvažiavime atnaujinsim ryšius, užsiėmimai apims ne vien sportą ir dainas, bet ir rimtesnes temas bei gerą darbų stovyklavietę.

AKIŲ OPERACIJOS NAŠLAICIAMS LIETUVOJE

Šarūno Martiulionio kvietimu, į Lietuvą vyksta grupė akių gydytojų, vadovaujamų dr. Wayne Cannon, M.D., iš Lions in Sight, Lions International. Nuo š.m. spalio 16 iki spalio 22 d. šie akių specialistai numato atlikti nuo 1,000 iki 1,500 akių operacijų našlaičiams Lietuvoje.

LIETUVOS ELEKTROCHEMIKAI ATVYKSTA AMERIKON

Š.m. spalio mėn. 9-14 d. The Electrochemical Society 186-tasis suvažiavimas įvyks Miami Beach, FL. A. Vaskelis, R. Juškenas ir J. Jaciauskienė iš Vilniaus Chemijos instituto padarys pranešimą apie vario nusėdinimo procesą, vartojant natrium borohidridą kaip reduktantą, kur šalia metalinio vario gaunamas ir vario hidridas. Naujiena yra pastarojo produkto nustatymas. Savo pranešime Z. Jusys ir A. Vaskelis vartoja deuteriumą vietoj vandenilio formaldehide ir vandenyje vario cheminio nusėdinimo greičiams nustatyti. Tai yra puikus pranešimas, bet jie nukišti į ketvirtadienio priešpietinės sesijos galą. Kodėl? Man tenka dalyvauti ir daryti pranešimus tos draugijos suvažiavimuose daugiau kaip 30 metų. Ji yra daugiausia pritaikyto mokslo draugija, kur iš pradžių amerikiečiai ir vėliau kviečiai su japonais stengiasi priimti chemijos pritaikyme elektronikoje, apsaugoje nuo rudių ir t.t. Net ir aš šiam simpoziume kalba apie komercinius pritaikymus. Nuo J. Matulio laiku, kada Lietuva tebebuvo okupuota ir kada jis darydavo pranešimus Amerikoje, Lietuvos elektrokemikai yra daugiau akademiški negu praktiški. Šiandien yra būtina sukurti Lietuvoje mikroelektronikos gamybos centrą. Atrodo, jog tam jau yra pasiruota.

Saulius Šimoliūnas

KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS

Metinis Lietuvių Kunigų Vienybės seimas vyks š.m. spalio 10-11 d. Lietuvių seserų vienuolyno patalpose, Putnam, Conn. Į Seimą laukiame atsilankant, be mūsų vysk. Paulius A. Baltakis, OFM dar ir Panevėžio vyskupijos ordinarą vysk. Juozą Preikšą ir Vilniaus arkikatedros kleboną bei Vilniaus Seminarijos rektorių prel. Kazimierą Vasiliauską. Ta pačia proga Putnamo seselių vienuolyno patalpose vyks ir Lietuvių Religinės Šalpos direktorių suvažiavimas, kuris prasidės dieną anksčiau – spalio 9 d. vakare.

Auka „Draugo“ paramos fondui—
yra lietuvių laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.